

SARAKALASEBAGAW TA KITABU

Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye.

Izirayelimogow tun ka kan ka Ala bato cogo min na, ani o tun ka kan ka saraka minw beε bo, ani sarakalasebagaw ta baarakεcogow, nin kitabu be o kow jafɔ an ye. O koson a togo lara ko Sarakalasebagaw ta kitabu. Nin kitabu be Ala ta saninmanya yira, ani a ta mogow tun ka kan ka kewale minw ke, ani ka sariya minw sira tagama, janko ka Ala bonya, k'a lon ko Ala saninmanba lo.

Sarakalasebagaw ta kitabu kuma kunba ye saninyari ko ye. Ala saninyanin lo, a b'a fe a batobagaw fana ye saninya (11.44). Sarakaw jori le tun be mogow saninya ka o bo o ta jurumunw na (19.2).

Sariya caman fora nin kitabu konɔ. Nka hali ni o sariyaw ka gbelen, a kunba ye kanuya ye; Ala ko: «I ka kan ka i mogowogon kanu i n'a fo i yeε» (19.18).

Kitabu konokow

Sariya minw nasinna sarakakow ma (1-7)

Haruna ni a dencew blara danna sarakalasebagaya kama (8-10)

Fen saninyaninw, ani fen saninyabariw ta sariyaw (11-15)

Jurumunyafalonba (16)

Alabato ni saninyari ta sariyaw (17-27)

Sarakakow ta sariyaw

Saraka jenita minw ka di Ala ye

¹ Matigi Ala tora Ɗogonkunben fanibon* kono ka Musa wele, k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye, ko ni do b'a fe ka saraka bo Matigi Ala ye, a ye ke misi walama saga walama ba le ye.

³ «Ni a ta saraka jenita ye misi le ye, a ye ke misitoran ye, fiyen te min na. A ye taga o saraka bo Ɗogonkunben fanibon donda ra, janko Matigi Ala ye a ta saraka mina. ⁴ A ye a boro la saraka jenita kun na, janko Matigi Ala ye son a ta saraka ma, k'a ta jurumun kafari.

⁵ A ye o misi kannatige Matigi Ala ja koro. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye o jori ke fen do kono k'a korota san fe Matigi Ala ja koro. O ko, sarakajenifen min be Ɗogonkunben fanibon donda ra, o ye o jori seriseri o sarakajenifen fan bee kan k'a lamini.

⁶ Sarakalasebaga ye o misi boso, k'a tigetige.

⁷ Sarakalasebagaw ye logow lala sarakajenifen kan, ka tasuma ke a kan. ⁸ Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye o sogo tigetigenin ni misi kunkolo ni a turumanyorow bee lala logo kunna, tasuma ra, sarakajenifen kan. ⁹ O ko, sarakalasebaga ye a konofenw ni a senw bee ko. O ko, a ye o ni sogo to bee lajennin jeni sarakajenifen kan fo k'a ban; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁰ «Ayiwa, ni a ta saraka jenita ye saga le ye walama ba, a ka kan ka ke ceman le ye, fiyen

te min na. ¹¹ A ye a kannatige sarakajenifen sahiliyanfan fe, Matigi Ala ja korɔ. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ¹² Sarakalasebaga ye a boso k'a tigetige. A ye o sogo tigetigenin ni began kunkolo ni a turu bee lala logɔ kunna, tasuma ra, sarakajenifen kan. ¹³ O ko, sarakabɔbaga ye a konɔfenw ni a senw bee ko. O ko, sarakalasebaga ye o ni sogo to bee lajennin bla Matigi Ala ja korɔ k'a jeni sarakajenifen kan fo k'a ban; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁴ «Ni i ta saraka jenita ye konɔ le ye, a ye ke tugani walama jenetugani ye, min ma korɔ. ¹⁵ Sarakalasebaga ye taga ni o konɔ ye sarakajenifen ja fe. A ye a kunkolo sama ka bo a ra, ka o jeni sarakajenifen kan; k'a jori bon sarakajenifen fandara kelen kan. ¹⁶ O ko, a ye a joki ni a konɔfenw bo, ka o firi sarakajenifen kere fe, tereboyanfan na, bugurigbe bonnin be yoro min na. ¹⁷ O ko, a ye konɔ mina a kaman fla ma k'a faran a cemance ra, nka a kana a bo jogon na. Sarakalasebaga ye a jeni sarakajenifen kan logɔ kunna; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.»

2

Siman saraka bocogo

¹ «Ayiwa, ni mogɔ do b'a fe ka siman saraka le bo Matigi Ala ye, o tigi ye mugu tentennin do ta, ka turu ke o kan, ka wusunan kasadiman fara a kan, ² ka taga ni o ye sarakalasebagaw fe, minw

ye Haruna dencew ye. Sarakalasebaga ye boro na kelen ce o mugu tentennin tururaman ra, ka wusunan bee ta, ka o jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. O ye siman saraka le ye min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ³ Siman saraka to min tora, o ye Haruna ni a dencew ta ye. Fen saninmanba lo, sabu saraka min jenina tasuma ra Matigi Ala ye, a bora o le ra. ⁴ Ni i b'a fe ka i ta siman saraka jeni burujenifen konon, k'a di Matigi Ala ma, i ye mugu tentennin do nonni turu ra ka o ke buru ye, funufen kana ke a ra; walama i ye a ke nonni ye, ka turu ke a kan, funufen kana ke a ra.

⁵ «Siman saraka min be yiran faga konon ni o do lo, i ye mugu tentennin do nonni turu ra, funufen kana ke a ra, k'a yiran. ⁶ O ko, i ye a tigetige ka turu do ke a kan tuun. Siman saraka lo.

⁷ «Ni siman saraka lo min be yiran poli konon, i ye mugu tentennin do nonni turu ra, k'a lalaga.

⁸ «O ko, o saraka min lalagara ni o fenw ye, i ye taga ni o ye, ka taga o di Matigi Ala ma. I be taga a di sarakalasebaga ma; ale be a bla sarakajenifen kan Matigi Ala na koron. ⁹ O ko, sarakalasebaga ye donnin bo o siman saraka ra, min be a yira ko o saraka bee ye Matigi Ala ta ye; a be o jeni sarakajenifen kan. O ye siman saraka le ye, min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁰ Siman saraka to min tora, o ye Haruna ni a dencew ta ye. Fen saninmanba lo, sabu saraka min jenina Matigi Ala ye, a bora o le ra.

¹¹ «Aw be siman saraka minw bo Matigi Ala ye, funufen kana ke o si ra. Siman saraka o siman

saraka be jeni Matigi Ala ye, funufen walama li man kan ka ke o si ra. ¹² Ni aw be na ni aw ta simankura kun folo ye ka na o di Matigi Ala ma saraka ye tuma min na, aw be se ka na ni li ni funufen ye ka na o di Matigi Ala ma o wagati ra. Nka aw man kan ka li walama funufen jeni sarakajenifen kan Matigi Ala ye, k'a ke i n'a fo saraka jenita, min kasa ka di.

¹³ «Aw ka kan ka kogo ke aw ta siman saraka bee ra. Aw kana a to kogo ye fon aw ta siman saraka si ra; sabu Matigi Ala ka jennogonya min don ni aw ye, kogo le ye o tagamasiyen ye. O koson aw ye kogo ke aw ta siman sarakaw bee ra.

¹⁴ «Ni aw be aw ta simankuraw kun folow di Matigi Ala ma saraka ye, aw ye o siman kisew yiran, k'a susu, ka soro ka taga a di Matigi Ala ma. ¹⁵ Aw ye turu ke a kan, ka wusunun kasadiman fara a kan; siman saraka lo. ¹⁶ Sarakalasebaga be o simankise susunin donnin bo, ani turu ni wusunun bee, ka o jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. Siman saraka lo min jenina tasuma ra Matigi Ala ye.»

3

Ninsondiya saraka

¹ «Ayiwa, ni do b'a fe ka ninsondiya saraka bo Matigi Ala ye, ni misitoran lo, walama misimuso, a kana a to fiyen ye ke a ra; a ye na ni a ye Matigi Ala fe. ² A ye a boro la began kun na, k'a kannatige Nogonkunben fanibon* donda ra. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye,

olugu ye a jori seriseri sarakajenifen kan k'a lamini. ³ Sarakabɔbaga ye o ninsɔndiya saraka kɔnɔnɔturu bɛɛ ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ⁴ ani a kɔkiri fla ni a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ⁵ Sarakalasebagaw ye o jeni sarakajenifen kan, saraka jenita kan. Saraka jeninin lo tasuma ra min kasa ka di Matigi Ala ye.

⁶ «Ayiwa, ni dɔ ta ninsɔndiya saraka ye saga le ye, walama ba, ni a kera cɛman le ye, walama musoman, ni a b'a fɛ ka o le di Matigi Ala ma, a kana a to fiyen ye kɛ a ra.

⁷ «Ni saga lo, a ye na ni a ye Matigi Ala fɛ. ⁸ A ye a boro la bɛgan kun na, k'a kannatige Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencɛw ye, olugu ye a jori seriseri sarakajenifen kan k'a lamini. ⁹ Sarakabɔbaga ye o ninsɔndiya saraka turumanyɔrɔw ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ani a kɔnɔnɔturu bɛɛ, ani a kukala bɛɛ; a ye kukala tige fɔ a kɔkolo kɔrɔ, ¹⁰ ani a kɔkiri fla, ani a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ¹¹ Sarakalasebaga ye o jeni sarakajenifen kan. O ye domunifen le ye min kera saraka ye k'a jeni tasuma ra Matigi Ala ye.

¹² «Ayiwa, ni dɔ ta saraka ye ba le ye, a ye na ni a ye Matigi Ala pa kɔrɔ. ¹³ A ye a boro la a kun na, k'a kannatige Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. Sarakalasebagaw ye o jori mina k'a seriseri sarakajenifen kan k'a lamini. ¹⁴ A ye o ninsɔndiya saraka kɔnɔnɔturuw bɛɛ ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ¹⁵ ani a kɔkiri fla ni a

turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ¹⁶ Sarakalasebaga bɛ o jeni sarakajenifen kan. O ye domunifen le ye min kɛra saraka ye k'a jeni, ani min kasa ka di.»

Bɛgan saraka bɛɛ turu ye Matigi Ala ta ye.

¹⁷ «Ayiwa, nin fana ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fɛ, ko ni aw nana taga sigi yɔrɔ o yɔrɔ, aw man kan ka sogo turu domu walama k'a jori domu.»

4

Sarakalasebagaw kuntigi ta jurumunyafa saraka

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko:
² «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, i ye a fɔ o ye, ko ni mɔgɔ dɔ firira ka jurumun kɛ, ka ko benbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala ta sariya dɔ cɛn, o tigi ka kan ka min kɛ, o ye nin ye:

³ «Turu saninman kɛra sarakalasebaga min kan, ni ale le ka o jurumun jɔgɔn kɛ, ka o hake bla Izirayeli jama bɛɛ kunna, a ka kan ka misitoran kapaman kelen di Matigi Ala ma, fiyen tɛ min na, a ta jurumun kosɔn; o bɛ kɛ a ta jurumunyafa saraka ye. ⁴ A ye na ni o misitoran ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra Matigi Ala ja kɔrɔ. A ye a boro la misi kun na, k'a kannatige Matigi Ala ja kɔrɔ. ⁵ A ye jori dɔ ta ka don ni o ye Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. ⁶ A ye a borokanden su o jori ra, k'a seriseri sipaga wolonfla Matigi Ala ja kɔrɔ yɔrɔ saninman* cetigefani jafera kan. ⁷ A ye jori dɔ mun wusunanjnifen gbanw fana kan,

Matigi Ala ja koro, Nogonkunben fanibon kono yi. O ko, a ye bo ka taga jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro kan, Matigi Ala ja koro, Nogonkunben fanibon donda ra. ⁸ O ko, a ye o jurumunyafa saraka sogo turu bee tige ka bo a ra, ani a kononoturu bee, ⁹ ani a kokiri fla ni a turumanyorow bee, ani a biyen; a ye o ni kokiriw tige. ¹⁰ Sarakalasebaga ye o yorow bo misi ra, i n'a fo ninsondiya saraka ta be ke cogo min na, ka o jeni sarakajenifen kan. ¹¹ Nka a sogo to ni a gbolo ni a kunkolo ni a senw ni a konofenw bee, ¹² ani misi to bee, a ye taga o bee jeni kene ma fanibonw ko fe, yoro saninman do ra. A ye a jeni logo kan tasuma ra, bugurigbe bonyoro ra.»

Jama ta jurumunyafa saraka

¹³ «Ayiwa, ni Izirayelimogow jama bee le firira ka jurumun ke, hali ni o ma bo a kala ma, ni o ka ko benbari do ke, ka Matigi Ala ta sariya do cen, ka o hake bla o yere kunna, ¹⁴ ayiwa, ni o nana bo o jurumun kala ma, o tuma ra jama bee ye misitoran kapaman kelen di, ka o ke jurumunyafa saraka ye. O ye na ni o misi ye Nogonkunben fanibon* donda ra. ¹⁵ Jama cekorobaw ye o borow la misi kun na; o ra kelen ye a kannatige Matigi Ala ja koro. ¹⁶ Turu saninman kera sarakalasebaga min kan, ale ye o jori do ta ka don ni a ye Nogonkunben fanibon kono. ¹⁷ A ye a borokanden su o jori ra, ka o seriseri sinaga wolonfla fanibon* cetigefani pafera kan, Matigi Ala ja koro. ¹⁸ A ye jori do mun fana wusunanjenifen gbanw kan, Matigi Ala ja koro Nogonkunben fanibon kono yi. O ko, a ye bo ka

taga jori tɔ bɛɛ bɔn sarakajenifen dugumayɔɔ kan, Matigi Ala na kɔɔ, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. ¹⁹ O kɔ, a ye sogo turumanyɔɔw bɛɛ tige ka bɔ a ra, ka o jeni sarakajenifen kan. ²⁰ A ye a ke i n'a fɔ a ka misi min ke saraka ye a yere ta jurumun kosɔn. O cogo le ra, sarakalasebaga bena o ta jurumun kafari o ye, Ala bena yafa o bɛɛ ma. ²¹ O kɔ, a ye taga ni sogo tɔ ye kene ma, fanibonw kɔ fe, ka taga a jeni i n'a fɔ misi min kera saraka ye a yere ta jurumunw kosɔn. Jama ta jurumunyafa saraka lo.»

Jama namɔgɔw ta jurumunyafa saraka

²² «Ayiwa, ni jama namɔgɔ dɔ le firira ka jurumun ke, ka ko benbari dɔ ke, ka Matigi Ala, a ta Ala ta sariya dɔ cen, ka o hake bla a yere kan, ²³ ni a nana bɔ a ta jurumun kala ma, a ye bakɔɔnin kelen di, fiyen te min na, ka o ke a ta jurumunyafa saraka ye. ²⁴ A ye a boro la bakɔɔnin kun na, k'a kannatige Matigi Ala na kɔɔ; o be saraka jenitaw kannatige yɔɔ min na, a ye taga a kannatige o yɔɔ ra. Jurumunyafa saraka lo. ²⁵ Sarakalasebaga ye a borokanden su o jurumunyafa saraka jori ra, ka o mun sarakajenifen gbanw na, ka jori tɔ bɔn sarakajenifen dugumayɔɔ ra. ²⁶ A ye o sogo turumanyɔɔw bɛɛ jeni sarakajenifen kan, i n'a fɔ ninsɔndiya saraka ta be jeni cogo min na. O cogo le ra sarakalasebaga bena o jama namɔgɔ ta jurumun kafari a ye; Ala bena a yafa a ma.»

Mɔgɔ gbansanw ta jurumunyafa saraka

²⁷ «Ayiwa, ni jama mogo gbansan do le firira ka jurumun ke, ka ko benbari do ke, ka Matigi Ala ta sariya do cen, ka o hake bla a yere kan, ²⁸ ni a nana bo a ta jurumun kala ma, a ye ba musoman kelen di, fiyen te min na, ka o ke a ta jurumunyafa saraka ye; a ye o di a ta jurumun koson. ²⁹ A ye a boro la o began kun na, k'a kannatige; o be saraka jenitaw kannatige yoro min na, a ye taga a kannatige o yoro ra. ³⁰ Sarakalasebaga ye a borokanden su o began jori ra k'a mun sarakajenifen gbanw na. O ko, a ye jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro ra. ³¹ A ye o sogo turumanyoro bee bo a ra, i n'a fo ninsondiya saraka ta be ke cogo min na, ka o jeni sarakajenifen kan. O saraka bena ke saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari a ye; Ala bena a yafa a ma.

³² «Ayiwa, ni a b'a fe ka saga le ke a ta jurumunyafa saraka ye, a ye a ke sagamuso ye, fiyen te min na. ³³ A ye a boro la o began kun na, k'a kannatige Matigi Ala na koro, k'a ke jurumunyafa saraka ye. O be saraka jenitaw kannatige yoro min na, a ye taga a kannatige o yoro ra. ³⁴ Sarakalasebaga ye a borokanden su o began jori ra k'a mun sarakajenifen gbanw na, ka jori to bon sarakajenifen senkoroyoro ra. ³⁵ A ye o sogo turumanyorow bee bo a ra, i n'a fo ninsondiya saraka ta saga be ke cogo min na, ka o jeni sarakajenifen kan, i n'a fo saraka min jenina tasuma ra k'a ban, Matigi Ala na koro. O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari

a ye; Ala fana bena a yafa a ma.»

5

Jurumunyafa saraka tɔw

¹ «Ayiwa, ni mɔgɔ dɔ kera ko dɔ seere ye kititigeɣɔɔ ra, ni a ka fɛn min ye a ɲa ra, walama ni a ka min mɛn, ni a ma sɔn ka o ko seereya kɛ, o tigi ka kojugu min kɛ, o hake bɛ a kan.

² «Ni mɔgɔ dɔ magara fɛn saninyabari dɔ ra, bɛgan saninyabari dɔ su, kongobɛgan walama sokɔnɔbɛgan, walama fɛnɲanaman minw bɛ fofɔ, hali ni a tigi ma bɔ a kala ma, o tuma, o tigi yere bɛ kɛ mɔgɔ saninyabari ye; o hake bɛ o tigi kan. ³ Ni a magara mɔgɔ saninyabari dɔ ta fɛn le ra, ni a kera fɛn o fɛn ye, hali ni a ma bɔ a kala ma, ni a nana a lɔn tuma o tuma, o hake bɛ o tigi kan. ⁴ Ni mɔgɔ dɔ tora kuma ra, k'a da teliya ka kari ko ale bena ko dɔ kɛ, koɲuman walama kojugu, k'a sɔɔ a ma o ko jate, ayiwa, ko fɛ ni a nana bɔ o ko kala ma, o hake bɛ o tigi kan.

⁵ «Ayiwa, nin ko minw fɔra nin ye, ni mɔgɔ min ka o dɔ kɛ, o tigi ka kan ka lɔ o jurumun na mɔgɔw ɲa na. ⁶ O ko, a ye na ni a ta hakebɔ saraka ye Matigi Ala ɲa kɔɔ a ta jurumun kosɔn, bɛgan musoman dɔ, saga walama ba, ka o kɛ jurumun yafa sara ye; sarakalasebaga bena o kɛ k'a ta jurumun kafari a ye.

⁷ «Ni a ma se ka saga walama ba sɔɔ, a ye tugani fla, walama jɛnɛtugani den fla di Matigi Ala ma, a ta jurumun sara ye; kelen bena kɛ a ta jurumunyafa saraka ye, tɔ kelen bɛ kɛ saraka jɛnita ye. ⁸ A bena o di sarakalasebaga ma; min

bε kε jurumunyafa saraka ye, sarakalasebaga ye kɔn ka o le bɔ fɔlɔ. Sarakalasebaga ye a kannatigε ni a sɔninfara ye, nka a kunkolo kana bɔ a ra; ⁹ a ye a jori seriseri sarakajenifen fan kelen kan; o kɔ, a ye jori tɔ bεε bɔn sarakajenifen dugumayɔrɔ ra. Jurumunyafa saraka lo.

¹⁰ «O kɔ, sarakalasebaga ye kɔnɔ flanan kε saraka jenita ye, ka kapa ni saraka jenitaw ta sariya ye. O cogo le ra sarakalasebaga bena a ta jurumun kafari a ye, Ala bena yafa a ma.

¹¹ «Ni a ma se ka tugani fla, walama jenεtugani den fla sɔrɔ, a ye na ni mugu tentennin kilo saba ye ka na o kε a ta jurumunyafa saraka ye. A kana turu kε a ra, a kana wusunan fana kε a ra, sabu jurumunyafa saraka lo. ¹² A ye na ni o mugu tentennin ye sarakalasebaga fε. Sarakalasebaga ye boro ja kelen cε o mugu ra k'a yira ko o saraka bεε kera Matigi Ala ta ye. A ye o jeni sarakajenifen kan, i n'a fɔ siman saraka min jenina tasma ra Matigi Ala ye. Jurumunyafa saraka lo. ¹³ O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari a ye, ni a kera ko a tun ka o ko fla dɔ kε; Ala bena yafa a ma.

«O mugu tɔ min bena to, o bena kε sarakalasebagaw ta ye, i n'a fɔ siman saraka tɔw ta bε kε cogo min na.»

Hakεbɔ sarakaw

¹⁴ Matigi Ala kumana Musa fε k'a fɔ a ye ko:

¹⁵ «Sarakafen minw ka kan ka bla Matigi Ala ye danna, ni mɔgɔ dɔ firira ka hakeman ko dɔ kε o fεnw ta ko ra, ka o fεn saninmanw lanɔgɔ, o tigi ka kan ka sagajigi kelen, walama bakɔrɔnin

kelen di Matigi Ala ma a ta jurumun sara ye; fiyen kana ke o beganw na. A tigi bena o fenw sara ka kana ni ele Musa ta songo fonin ye; a be o warida sara ka kana ni yoro saninman* ta jate ye. ¹⁶ A ka fen saninman min cen, a bena o songo di, ani a songo tarannin sigiyoroma looru, a be a sigiyoroma kelen fara a kan tuun, ka o di sarakalasebaga ma. O ko, sarakalasebaga bena o saga walama o bakoronin ke a ta hakebo saraka ye. Ala bena yafa a ma.

¹⁷ «Ni mogo do ka jurumun ke, hali ni a ma bo a kala ma, ni a ka ko benbari do ke, ka Matigi Ala ta sariya cen, o hake be bo o tigi ra, a fana be lo ni a kunko ye. ¹⁸ A ka kan ka na ni sagajigi, walama bakoronin do ye, fiyen te min na, min be ben ele Musa ta songo fonin ma; a ye na ni o ye sarakalasebaga fe, ka o ke a ta jurumun sara ye. A ka jurumun min ke ni a ma bo a kala ma, sarakalasebaga bena o jurumun kafari a ye; Ala bena yafa a ma. ¹⁹ A ta hakebo saraka lo, sabu o tigi ka ko benbari le ke ka Matigi Ala hake ta.»

Faninya seereya ko

²⁰ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:

²¹ «Ni mogo do ka terenbariyako do ke Matigi Ala ja koro, i n'a fo ka faninya fo a mogoogon ye fen karifanin do ko ra, walama fen singanin do ko ra, walama fen sonyanin do, walama ni a k'a mogoogon tona ko do ra, ²² walama ni a ka fen tununin do ye ka faninya tige ko a m'a ye, walama ni a karira gbansan ko do ra, walama ni a ka o nogonna ko do ke, ²³ a ka jurumun le ke; o hake be a yere kan. Ayiwa, a ka fen min

sonya, walama a k'a mɔgɔɔɔgɔɔn tɔɔɔ fɛn min na, walama fɛn min karifara a ma, walama a ka fɛn tununin min ye k'a fɔ ko a m'a ye, ²⁴ ani a karira gbansan fɛn min kosɔn, ni a nana bɔ o ko kala ma, lon min ni a bɛ o hakebɔ saraka di, a ka kan ka o fɛn sara a tigi ye, ka sɔɔ k'a songɔ taran taranyɔɔ looru, k'a taran kelen fara a kan ka o di a tigi ma.

²⁵ «Ka fara o kan, a ye sagajigi dɔ bɔ a ta sagaw ra, fiyɛn tɛ min na, ka na ni o ye sarakalasebaga fɛ; a bɛ o di Matigi Ala ma a ta hakebɔ saraka ye. O bɛgan songɔ ka kan ka min bɔ, i yɛrɛ bɛna o fɔ a ye. ²⁶ Ayiwa, sarakalasebaga bɛna a ta jurumun kafari a ye Matigi Ala ja kɔɔ; a ka jurumun o jurumun kɛ ka Ala hake ta, Ala bɛna o bɛɛ yafa a ma.»

6

Saraka jɛnita ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko:
² «Nin ciw fɔ Haruna ni a dɛncɛw ye, ko saraka jɛnita ta sariya flɛ nin ye: Saraka jɛnita ka kan ka jɛni sarakajɛnifɛn kan su bɛɛ, fɔ ka taga dugu gbɛ; tasuma mananin ka kan ka to sarakajɛnifɛn kan wagati bɛɛ. ³ Ayiwa, sɔgɔma, saraka jɛnita min jɛnina sarakajɛnifɛn kan, sarakalasebaga ye a ta lenfaniw don a yɛrɛ ra, a ta forokiyasurun ni a ta kurusi, ka o saraka jɛninin buguri cɛ ka taga a kɛ sarakajɛnifɛn kɛrɛ fɛ. ⁴ O kɔ, a ye o faniw bɔ, ka fani wɛrɛw don, ka o buguri cɛ ka taga a bɔn kɛnɛ ma Izirayɛlimɔgɔw ta fanibonw* kɔ fɛ, yɔɔ saninman* dɔ ra. ⁵ Tasuma min mananin bɛ sarakajɛnifɛn kan, o man kan ka

faga fiyewu. Sogoma o sogoma, sarakalasebaga ye logo do kundon a ra, ka saraka jenita laben k'a bla tasuma ra, ka ninsondiya saraka konono turu fana jeni a kan. ⁶ Tasuma mananin ye to sarakajenifen kan wagati bee, a kana faga fiyewu.»

Siman saraka ta sariya

⁷ «Ayiwa, siman saraka ta sariyaw fle nin ye: Haruna dencew le ka kan ka na ni o saraka ye Matigi Ala ja koru, sarakajenifen ja fe. ⁸ Sarakalasebaga ye donin bo o mugu tentennin tururaman ra, ka o ni a wusunan bee jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta le ye. O ye siman saraka le ye, min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ⁹ Saraka mugu to min tora, Haruna ni a dencew ye o domu. O ye a domu yoru saninman* na, Nogonkunben fanibon* lu konu, funufen man kan ka ke a ra. ¹⁰ O man kan ka funufen ke a ra k'a jeni. O ninyoru le ye o ye; ne ka o le di o ma. Siman saraka min jenina tasuma ra ne Matigi Ala ye, ne k'a bo o le ra k'a di o ma. A saninyanin lo kosebe, i n'a fo jurumunyafa saraka, walama hakebo saraka. ¹¹ Haruna dencew bee be se k'a domu, sabu o saraka minw jenina Matigi Ala ye, olugu ninyoru bena ke o le ye wagati bee. Ni mogu o mogu ka maga o ra, o be saninya ka bla danna Ala ye*.»

Sarakalasebaga ta saraka ta sariya

* **6:11** 6.11 Kitabu dow konu a fora ko: o tigi be halaki, walama ko: o tigi ka kan ka saninya.

12 Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:
 13 «Lon min i bena Haruna ni a dencew mun ni turu ye ka o sigi sarakalasebagaya ra, o ka kan ka saraka minw di ne Matigi Ala ma, o ye nin ye: o ye mugu tentennin kilo saba ke saraka ye lon o lon. O ye a tarance ke saraka ye sogoma, k'a to tarance ke saraka ye wula fe. 14 O mugu ka kan ka noonni turu ra, ka soro k'a yiran faga konso k'a ke nomi ye. I ye o nomi tigetige ka soro k'a di saraka ye Matigi Ala ma. Siman saraka lo min kasa ka di Matigi Ala ye.

15 «Ni turu saninman kera Haruna dence min kan k'a ke sarakalasebagaw kuntigi ye a no ra, o fana ka kan ka o saraka kelen le bo. O saraka ka kan ka jeni Matigi Ala na korso k'a ban pewu. O ye sariya wuribari le ye.

16 «Sarakalasebagaw ta siman sarakaw be ka kan ka jeni k'a ban pewu; foyi man kan ka domu a ra.»

Jurumunyafa saraka ta sariyaw

17 Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:
 18 «A fo Haruna ni a dencew ye ko jurumunyafa saraka ta sariyaw fle nin ye: Saraka jenita be kannatige yoro min na, jurumunyafa saraka ka kan ka kannatige o yoro le ra, Matigi Ala na korso, sabu saraka lo, min saninyanin lo kosebe.

19 «Sarakalasebaga min be jurumunyafa saraka lase Matigi Ala ma, ale le be se ka o saraka domu. A ye a domu yoro saninman* na, Nogonkunben fanibon* lu konso. 20 Ni sarakasogo ka maga fen o fen na, o be saninya ka bla danna Ala ye. Ni a jori sera fani o fani ma, a sera fani yoro min ma, aw ye o yoro ko yoro saninman do

ra. ²¹ A sogo tobira bogodaga min kono, ko fe, o bogodaga ka kan ka ci. Ni siranegge daga lo, a ye a josi kosebe, k'a senenko ji ra. ²² Sarakalasebaga ta den cemanw doron le be se k'a sogo domu, sabu a saninyanin lo kosebe.

²³ «Nka o be don ni jurumunyafa saraka min o min jori do ye Ngonkunben fanibon kono ka taga jurumun kafari yoro saninman kono, o saraka si sogo man kan ka domu. A ka kan ka jeni k'a ban tasuma ra le.»

7

Hakebo saraka ta sariyaw

¹ «Ayiwa, hakebo saraka ta sariyaw fle nin ye: Saraka saninyaninba lo.

² «Saraka jenita be kannatige yoro min na, hakebo saraka ka kan ka kannatige o yoro le ra. O ko, sarakalasebaga ye a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ³ A ye a turumanyorow bee ke saraka ye ka o di Matigi Ala ma, ani a kukala, ani a konono turu bee, ⁴ ani a kokiri fla ni a turumanyorow bee, ani a biyen; a ye o ni kokiriw tige. ⁵ Sarakalasebaga ye o bee jeni sarakajenifen kan. Hakebo saraka lo min jenina tasuma ra Matigi Ala ye. ⁶ Sarakalasebaga ta den cemanw doron le be se k'a sogo domu; nka o ka kan k'a domu yoro saninman* le ra, sabu a saninyanin lo kosebe.

⁷ «Jurumunyafa saraka ta sariya ni hakebo saraka ta sariya bee ye kelen ye; a bee ye sariya kelen ye. Sarakalasebaga min be jurumun kafari, o saraka sogo bena ke ale ta le ye.

8 Sarakalasebaga min ka mɔgɔ dɔ ta saraka jenita lase Matigi Ala ma, o saraka gbolo be ke o sarakalasebaga yere ta ye. 9 Siman saraka o siman saraka, ni a kera ko o saraka jenina burujenigba le kɔnɔ o, walama ni a yiranna poli le kɔnɔ o, walama ni a yiranna faga le kɔnɔ o, sarakalasebaga min k'a lase Ala ma, o siman saraka be ke ale ta le ye. 10 Siman saraka o siman saraka, ni a nɔnina turu le ra, walama ni a jalan lo, o ye sarakalasebaga Haruna ni a dencew bee ta le ye, dɔ ma bɔ dɔ ra.»

Ninsɔndiya saraka ta sariyaw

11 «Ninsɔndiya saraka min be bɔ ka di Matigi Ala ma, o ta sariyaw fe nin ye:

12 «Ni mɔgɔ dɔ ko a be ninsɔndiya saraka bɔ, k'a ke pumanlɔn saraka le ye, a ye buru tururaman misenmanw fara o barakalari saraka kan, funufen kana ke a ra, ani ŋɔmi; a ye turu ke ŋɔmi kan, nka funufen kana ke a ra; ani buru min kera ni mugu tentennin tururaman ye.

13 A ka o ninsɔndiya saraka min ke pumanlɔn saraka ye, a ka kan ka burufununin dɔ fana fara o saraka kan k'a di. 14 A ye burukun kelen kelen bɔ o sarakafenw bee ra ka o korɔta san fe, ka o di Matigi Ala ma. Sarakalasebaga min ka ninsɔndiya saraka jori seriseri sarakajenifen kan, o buruw bɛna ke ale ta le ye. 15 Ninsɔndiya saraka min kera pumanlɔn saraka ye, o saraka sogo bee ka kan ka domu a bolon yere ra; a dɔ man kan ka si.

16 «Ni sarakabɔbaga ta saraka ye dajurudafa saraka le ye, walama ni a yere diyanya saraka

lo, a be o saraka di Matigi Ala ma lon min na, a sogo ye domu o lon yeε ra. Ni a to ka to, a ye a domu o lon dugusagbe. ¹⁷ Nka ni sogo to belen ka to tuun a dugusagbe flanan, a ye o jeni tasuma ra k'a ban. ¹⁸ Ni mogo min ka sarakasogo domu fo a tere sabanan, o tigi ta saraka tena mina. O saraka kera gbansan le ye, sabu a sogo kera fen haramunin le ye. Ni mogo o mogo ka o sogo domu, o hake be o tigi kan. ¹⁹ Ni fen saninyabari do magara sarakasogo min na, o sogo man kan ka domu tuun. O ka kan k'a jeni. Ni o te, mogo minw saninyara, olugu le ka kan ka sarakasogo domu. ²⁰ Nka ni mogo min ka Matigi ta ninsondiya saraka domu k'a soro a ma saninya, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na. ²¹ Ni mogo min magara fen saninyabari do ra fana, ni a kera mogo saninyabari do le ye o, walama began o, walama fen saninyabari do were o, ni o tigi ka Matigi Ala ta ninsondiya saraka domu, o tigi ka kan ka faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.»

Sogo turu ni jori ta sariya

²² Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²³ «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye ko o man kan ka sogo turu domu. Ni a kera misi le ye o, walama saga o, walama ba o, o man kan ka o si turu domu. ²⁴ Ni a kera ko aw ka began do su le ye, walama ni wara do le k'a faga, aw be se ka o turu ke ka mako were na, nka aw man kan k'a domu.

²⁵ «Sarakasogo turu minw be jeni tasuma ra k'a ke saraka ye Matigi Ala ye, ni mogo o mogo ka

o domu, o tigi ka kan ka faran ka bo a ta jamana mɔgɔw ce ra.

²⁶ «Ni aw ka taga sigi jamana o jamana ra, aw kana kɔnɔ walama began si jori domu. ²⁷ Ni mɔgɔ min ka o fenw do jori domu, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na.»

Sarakalasebagaw ninyɔrɔw

²⁸ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²⁹ «A fo Izirayelimɔgɔw ye, ko ni do b'a fe ka ninsɔndiya saraka bo Matigi Ala ye, Matigi ninyɔrɔ ye min ye o saraka ra, a ye o di. ³⁰ Min ka kan ka jeni tasuma ra Matigi Ala ye, a yere ye na ni o ye. A ye na ni a turumanyɔrɔw ni a disi ye; a ye o disi fifa Matigi Ala ja koro. ³¹ Sarakalasebaga ye a turu jeni sarakajenifen kan; nka disi be ke Haruna ni a dencew ta ye.

³² «Aw ta ninsɔndiya sarakaw ra, aw ka kan ka kininboroyanfan woto fana tige ka o di sarakalasebaga ma. ³³ Haruna dence min bena ninsɔndiya saraka jori ni a turu lase Matigi Ala ma, kininboroyanfan woto be ke ale ta le ye. ³⁴ O ra, Izirayelimɔgɔw be ninsɔndiya saraka minw bo, disi min bora o saraka ra k'a fifa, ani a woto min dira Ala ma, ne ka o di sarakalasebaga Haruna ni a dencew le ma, sabu o le bena ke olugu ninyɔrɔ ye wagati beɛ.

³⁵ «O ninsɔndiya saraka min turu jenina tasuma ra Matigi Ala ye, o disi ni o woto min bora o saraka ra, o le be ke Haruna ni a dencew ta ye, ni i nana o mun lon min na ni turu saninman* ye, ka o sigi sarakalasebagaya ra. ³⁶ Ni i nana o mun lon min na, Matigi Ala k'a fo ko Izirayelimɔgɔw

ye o le di o ma. O ye sariya wuribari le ye o ni o ta duruja nataw bæε fε, wagati bæε.

³⁷ «Ayiwa, sarakaw ta sariyaw le ye nin ye; saraka jenita, ani siman saraka, ani jurumunyafa saraka, ani hakebo saraka, ani sarakalasebagaw ta saninyari saraka, ani ninsondiya saraka.»

³⁸ Matigi Ala ka o ciw le fo Musa ye Sinayi kuru kan, kongokolon konɔ, lon min na a k'a fo Izirayelimogow ye ko o ye saraka bo ale ye.

8

Haruna ni a dencew sigira sarakalasebagaya ra

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:
² «Na ni Haruna ni a dencew ye, ani o ta fani saninmanw, ani turu saninman*, ani misitoran min bena ke o ta jurumunyafa saraka ye, ani sagajigi fla, ani burufunubariw be segi min konɔ.
³ Izirayeli jama bæε lajen fana Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra.»

⁴ Matigi Ala ka min fo, Musa ka o ke. A ka jama bæε lajen Nɔgɔnkunben fanibon donda ra.
⁵ Musa k'a fo jama ye ko: «Matigi Ala ka ci min fo, ne bena o le ke bi.» ⁶ A ka Haruna ni a dencew lana; a ka o ko ni ji ye. ⁷ O ko, Musa ka forokiyasurun don Haruna ra, ka cesirinan ke k'a cesiri, ka forokiyajan fana don a ra, ka saninderege la o kan, ka saninderege cesirinan ke ka saninderege cesiri. ⁸ A ka disirafen siri a

disi ra, ka Urimi ni Tumimi* don disirafen na. ⁹ A ka jalamugu fugula biri a kun na, ka tennasanin tagamasiyen saninman siri o kan, a ten na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

¹⁰ O ko, Musa ka turu saninman* seriseri Nɔgɔnkunben fanibon* ni a kɔnɔfenw bee kan, ka o saninya ka o bla danna Ala ye. ¹¹ A ka do seriseri sarakajenifen kan sipaga wolonfla, ani a minanw bee, ani minanba ni a siginan, ka o bee saninya.

¹² O ko, Musa ka turu saninman* do ke Haruna kun na, k'a saninya Ala ta baara kama.

¹³ A ka Haruna dencew fana gbara a yere ra, ka olugu fana ta forokiyasurunw don o ra, ka o ta cesirinanw siri o ce ra, ka o ta banflaw biri o kun na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na.

¹⁴ O ko, a nana ni jurumunyafa saraka ta misi ye. Haruna ni a dencew ka o boro la o misitoran kun na. ¹⁵ Musa ka misi kannatige, k'a jori do ta, k'a borokanden su o ra ka o mun sarakajenifen gbanw na, ka o saninya. O ko, a ka jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro ra, ka sarakajenifen saninya, ka jurumunw kafari.

¹⁶ Musa ka misi boso k'a kɔnɔnɔturu bee bo, ani a biyen, ani a kɔkiri fla ni a turu bee, ka o bee jeni sarakajenifen kan. ¹⁷ Nka misi gbolo ni a sogo to, ani a kɔnɔfenw, a tagara o bee jeni kene

* **8:8** 8.8 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige (Bori 28.30; Sarakalasebagaw 8.8).

ma, fanibonw* kɔ fɛ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

¹⁸ O kɔ, a nana ni sagajigi kelen ye, min bɛna kɛ saraka jɛnita ye. Haruna ni a dencɛw ka o boro la sagajigi kun na. ¹⁹ Musa k'a kannatigɛ, k'a jori seriseri sarakajɛnifɛn fan bɛɛ kan k'a lamini. ²⁰ A ka sagajigi boso, k'a tigɛtigɛ, k'a kunkolo ni a sogo ni a turu bɛɛ jɛni. ²¹ A k'a kɔnɔfɛnw ni a senw ko ni ji ye, ka o ni sagajigi sogo tɔ bɛɛ jɛni sarakajɛnifɛn kan, ka o kɛ saraka jɛninin ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

²² O kɔ, a ka sagajigi flanan mina, sagajigi min bɛ kɛ Haruna ni a dencɛw ta saninyari saraka ye. Haruna ni a dencɛw ka o boro la o sagajigi kun na. ²³ Musa k'a kannatigɛ, k'a jori dɔɔnin ta, ka o mun Haruna kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba, ani a kininboroyanfan senmandenba. ²⁴ O kɔ, a ka Haruna dencɛw fana gbara a yɛɛ ra, ka jori dɔ mun olugu fana kininboroyanfan toro nunkun na, ani o kininboroyanfan borokandenba, ani o kininboroyanfan senmandenba. O kɔ, a ka jori tɔ seriseri sarakajɛnifɛn fan bɛɛ kan k'a lamini. ²⁵ A ka sagajigi boso, k'a turu bɔ, ani a kukala, ani a kɔnɔnɔturu, ani a biyɛn, ani a kɔkiri fla ni a turu, ani a kininboroyanfan woto; ²⁶ burufunubari minw tun blara segi kɔnɔ Matigi Ala na kɔrɔ, a ka burukun kelen ta o ra, ani buru turuman kelen ni nɔmikun kelen. A ka o fara sogo turu ni a kininboroyanfan woto kan. ²⁷ A ka o fɛnw bɛɛ don Haruna ni a dencɛw boro,

o ka o fifa Matigi Ala ja kɔɔ. ²⁸ O kɔ, a ka o fenw mina o boro, ka o jeni ni saraka jenita ye sarakajenifen kan. O kera Haruna ni a dencɛw ta saninyari saraka ye. Saraka jeninin lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ²⁹ O kɔ, Musa ka o sagajigi disi ta k'a fifa Matigi Ala ja kɔɔ. O disi kera Musa yere ninyɔɔ ye o saninyari saraka ta sagajigi ra, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na. ³⁰ Musa ka turu saninman* dɔ ta, ani jori min tun bonna sarakajenifen kan; a ka o seriseri Haruna ni a ta faniw kan, ani a dencɛw ni o ta faniw. A kera ten, Haruna ni a dencɛw ni o ta faniw bɛɛ saninyara ka bla Matigi Ala ta baara kama.

³¹ Musa k'a fɔ Haruna ni a dencɛw ye ko: «Aw ye sagajigi flanan sogo tobi Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Aw ka kan k'a domu o yɔɔ le ra, Matigi Ala ja kɔɔ; sarakalasebagaw ta saninyari saraka tun bɛ segi min kɔɔ, buru minw bɔra o segi kɔɔ, aw ye o fana domu. Aw ye a domu Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, i n'a fɔ ne k'a fɔ aw ye cogo min na. ³² Ni o sogo, walama ni o buru tɔ ka si, aw ye o tɔ jeni k'a ban pewu.»

³³ Musa k'a fɔ Haruna ni a dencɛw ye tuun ko: «Aw ye to Nɔgɔnkunben fanibon donda ra ka se fɔ tere wolonfla, fɔ ka taga aw ta saninyari lonw dafa; sabu tere wolonfla le bɛ dafa, aw bɛ sɔɔ ka saninya ka don sarakalasebagaya ra. ³⁴ Min kera bi, Matigi Ala le ka o bɛɛ fɔ. O kera janko aw ta jurumunw bɛɛ ye kafari. ³⁵ O ra, aw ye to Nɔgɔnkunben fanibon donda ra su ni tere, fɔ tere wolonfla, ka Matigi Ala ta kokɛtaw dafa; ni

o tɛ, aw bɛ sa. Matigi Ala ka o le fɔ ne ye.»

³⁶ Ayiwa, Matigi Ala tun ka ci minw don Musa da ra k'a lase Haruna ni a dencɛw ma, o ka o bɛɛ kɛ.

9

Sarakalasebagaw ka o ta baara damina

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw ta saninyari tere seeginan lon na, Musa ka Haruna ni a dencɛw ni Izirayeli cɛkɔrɔbaw bɛɛ wele.

² A k'a fɔ Haruna ye ko: «Misitoran kelen kɛ i yɛɛ ta jurumunyafa saraka ye, ka sagajigi kelen kɛ i ta saraka jenita ye; fiyen kana kɛ o si ra. I ye o di saraka ye Matigi Ala ma. ³ O kɔ, i ye kuma Izirayelimɔgɔw fɛ k'a fɔ o ye ko o fana ye bakɔrɔnin kelen kɛ o ta jurumunyafa saraka ye, ka san kelen misiden ni san kelen sagajigi kɛ o ta saraka jenita ye. Fiyen kana kɛ o si ra. ⁴ O ye na ni misitoran kelen ye fana, ani sagajigi kelen, ka o kɛ ninsɔndiya saraka ye, ka o di Matigi Ala ma; ka mugu dɔ nɔɔni turu ra, ka o kɛ siman saraka ye ka o fara o kan; sabu Matigi Ala bɛna a yɛɛ yira aw ra bi.»

⁵ Ayiwa, Musa ka bɛgan minw ko fɔ, mɔgɔw nana ni o bɛganw ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Jama bɛɛ nana, ka na lɔ Matigi Ala na kɔrɔ. ⁶ Musa ko: «Matigi Ala ko aw ye nin sarakaw bɔ, janko ale ye a ta nɔɔrɔ yira aw ra bi.»

⁷ Musa k'a fɔ Haruna ye ko: «Gbara sarakajenifen na ka i ta jurumunyafa saraka ni i ta saraka jenita bɔ, ka i yɛɛ ta jurumunw kafari, ani jama ta jurumunw. O kɔ, i ye jama bɛɛ ta

saraka bo fana ka o ta jurumunw kafari, i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na.»

⁸ Ayiwa, Haruna gbarara sarakajenifen na; a ka misitoran kannatige, ka o ke a yere ta jurumunyafa saraka ye. ⁹ A dencew ka o jori do ta ka o di a ma; a k'a borokanden su jori ra, ka o jori do ke sarakajenifen gbanw kan. O ko, a k'a to bon sarakajenifen dugumayoro ra. ¹⁰ A ka o jurumunyafa saraka turu ni a kokiri fla ni a biyen jeni sarakajenifen kan, i n'a fo Matigi Ala k'a fo Musa ye cogo min na. ¹¹ Nka a sogo to ni a gbolo, a tagara o jeni kene ma Izirayelimogow ta fanibonw* ko fe.

¹² O ko, Haruna ka saraka jenita fana kannatige. A dencew ka o jori do ta ka o di a ma. A ka o seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini.

¹³ O ka o sarakasogo tigetige ka o di Haruna ma, ani a kunkolo; a ka o jeni sarakajenifen kan.

¹⁴ A k'a konofenw ni a senw ko, ka olugu jeni sarakajenifen kan ni saraka jenita ye. ¹⁵ O ko,

Haruna ka jama bee ta saraka fana lase Ala ma. Mogow tun nana ni bakoronin min ye ka na o

ke o ta jurumunyafa saraka ye, a ka o mina, k'a kannatige, k'a di saraka ye Matigi Ala ma, i n'a fo a tun k'a yere ta ke cogo min na. ¹⁶ A ka jama

ta saraka jenita mina, misiden ni sagaden, ka o ke saraka ye, i n'a fo a tun latigera cogo min na.

¹⁷ A ka siman saraka ta, ka boro na kelen ce o ra ka o ke sogomada ta saraka jenita kan, ka o jeni sarakajenifen kan.

¹⁸ O ko, jama tun nana ni misitoran ni sagajigi min ye, ka o ke o ta ninsondiya saraka ye, Haruna ka o kannatige. A dencew ka o jori do ta

ka o di a ma; a ka o seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ¹⁹ O ka o misitoran ni o sagajigi turumanyorow, ni o kukalaw, ni o konono turuw, ni o kokiriw ni o biyenw bo o ra, ²⁰ ka o fara disiw kan. Haruna ka o turuw jeni sarakajenifen kan. ²¹ A ka disiw ta, ani kininboro wotow, ka o fifa Matigi Ala ja koroo, i n'a fo Musa tun k'a fo cogo min na.

²² Ayiwa, Haruna ka o jurumunyafa saraka, ni o saraka jenita, ni o ninsondiya saraka bo ka ban tuma min na, a k'a boro lawuri ka dugawu ke jama bee ye. O ko, a jigira ka bo sarakajenifen koroo.

²³ Musa ni Haruna donna jogon fe Nogonkunben fanibon* konoo. O bora minke, o ka dugawu ke jama bee ye. O ko, jama bee ka Matigi Ala nooro ye.

²⁴ Tasuma do bora san fe, Matigi Ala fe, ka na saraka jenitaw ni sogo turuw bee jeni sarakajenifen kan. Jama bee ka o ye minke, o ka kule ci, ka o ja biri dugu ma, ka Matigi Ala bato.

10

Nadabu ni Abihu ka kojugu min ke

¹ Haruna dence minw ye Nadabu ni Abihu ye, lon do olugu ka o ta wusunan dagaw ta, ka takami ke a konoo, ka wusunan ke a kan; o ka wusunan don Matigi Ala ja koroo ni tasuma do ye, min tun bora yoro were ra*, k'a soro o ma

* **10:1** 10.1 Tasuma min tun bora yoro were ra: Aw ye nin yorow fe: Sarakalasebagaw 9.2; 16.12; Jateri 17.11.

ben ni Matigi Ala ta kuma ye. ² A kera ten minke, Matigi Ala ka tasuma lajigi o mɔɔ fla kan, ka o jeni ka o faga o yɔɔnin kelen bɛɛ ra.

³ Musa k'a fɔ Haruna ye o le ra ko: «Matigi Ala yere tun ka kankari la aw ye nin ko ra; a ko: <Ne b'a fe ko ne ta sarakalasebaga minw be ne ta baara ke, olugu ye ne ta saninmanyate, ka bonya la ne kan mɔɔw bɛɛ na na.> »

Haruna jera, a ma kuma.

⁴ Musa ka Haruna face balemace Uziyeli dencew wele, minw ye Misaheli ni Elisafan ye, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga aw balemacew suw ta ka bo yɔɔ saninman* kɔɔ, ka taga ni o ye kene ma, fanibonw* ko fe.» ⁵ Olugu gbarara o suw ra; o ka o ta forokiyasurunw to o kana ka o ta ka taga ni o ye fanibonw ko fe, i n'a fɔ Musa k'a fɔ o ye cogo min na.

⁶ Musa k'a fɔ Haruna ni a dence fla Elehazari ni Itamari ye, ko: «Aw kana aw kunsigi jagaminin to, walama ka aw ta faniw faran nin ko koson; ni o te, aw fana bena sa; Matigi Ala ta dimi bena se jama fana ma. Matigi Ala ka minw jeni ka o faga, aw balemaw Izirayelimɔɔw le bena olugu su kasi. ⁷ Aw fana kana bo Nɔɔnkunben fanibon* donda ra; ni o te, aw bena sa; sabu Matigi Ala ka aw saninya ka aw bla Ala ta baara kama.»

Musa ka min fɔ, Haruna ni a dencew k'a ke ten.

Sariya min fora duven ko ra

⁸ Matigi Ala kumana Haruna fe k'a fɔ a ye ko:
⁹ «Ele ni i dencew, ni aw be don Nɔɔnkunben fanibon* kɔɔ tuma o tuma, aw kana duven, walama minnifen fariman si min; ni o te, aw

bε sa. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta duruja nataw bεε fε. ¹⁰ Aw kana duven walama minnifen fariman dɔ min, janko fen minw blara danna Ala ye, aw ye se ka olugu faranfasi ka bɔ fen tɔw ra, ka fen saninyaninw faranfasi ka bɔ fen saninyabariw ra fana; ¹¹ ani janko ne ka sariya minw don Musa da ra k'a fɔ aw ye, aw ye se ka Izirayelimogow karan o ra.»

Sariya min fɔra sarakasogo ko ra

¹² Musa k'a fɔ Haruna ni a dence tɔ fla Elehazari ni Itamari ye ko: «Siman saraka minw jenina tasma ra k'a di Matigi Ala ma saraka ye, o tɔ min tora, aw ye o ta ka o kε buru ye, k'a domu sarakajenifen kɔrɔ, sabu domunifen saninman lo; aw ye a domu, aw kana funufen kε a ra. ¹³ Aw ka kan k'a domu yɔrɔ saninman* dɔ ra. O saraka minw jenina Matigi Ala ye, o saraka tɔ ye ele Haruna ni i dencew ninyɔrɔ le ye; Matigi Ala ka o le fɔ ne ye.

¹⁴ «Began disi ni a woto min fana bɔra Izirayelimogow ta ninsɔndiya saraka ra, min fifara Matigi Ala na kɔrɔ, aw ye o fana domu yɔrɔ saninman dɔ ra. Ele ni i dencew ninyɔrɔ le ye o ye. I denmusow fana bε se ka o domu ni aw ye.

¹⁵ «Izirayelimogow ka kan ka na ni o woto ni o disi ye, ani turu minw bε jeni tasma ra k'a di saraka ye Matigi Ala ma. Ni began disi fifara Matigi Ala na kɔrɔ, ani k'a woto fana fifa Matigi Ala na kɔrɔ, o woto ni o disi bεna kε ele ni i dencew ninyɔrɔ ye. O ye sariya wuribari le ye, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ cogo min na.»

Jurumunyafa saraka ta sogo

¹⁶ Ayiwa, bakoronin min kera jama ta jurumunyafa saraka ye, Musa ka o ko jininka, k'a ye ko sarakalasebagaw ka o sogo bee jeni tasuma ra. Musa dimina Haruna dence fla korɔ, Elehazari ni Itamari. ¹⁷ A ko o ma: «Mun koson aw ma o jurumunyafa saraka sogo domu yoro saninman* do ra? O ye fen saninyaninba le ye. Matigi Ala ka o di aw ma, ko aw ye jama ta hake bo o kunna, ka o ta jurumun kafari o ye, Matigi Ala na korɔ. ¹⁸ I n'a fo a jori ma don Nɔgonkunben fanibon* konɔ, aw tun ka kan k'a domu yoro saninman do le ra, i n'a fo ne k'a fo aw ye cogo min na.»

¹⁹ Haruna ka Musa jaabi ko: «A fle, Izirayelimogow ka o ta jurumunyafa saraka ni o ta saraka jenita bo Matigi Ala na korɔ bi. Ayiwa, bono min ka ne soro, ele yere ka o lon. Yala bi lon nagon na, ni ne tun ka o jurumunyafa saraka sogo domu, o tun bena diya Matigi Ala ye wa?»

²⁰ Haruna ka min fo, Musa sonna o ma.

Fen saninyaninw ani fen saninyabariw ta sariyaw

11

Sogo saninyaninw ani a saninyabariw

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Aw ye a fo Izirayelimogow ye ko beganw bee ra, aw be se ka minw sogo domu, ³ o ye began minw sen gbogoro cira fla ye, ani o

fana be bin jimiko fla ke* ; aw be se ka olugu le domu. ⁴ Nka minw be bin jimiko fla ke doron, walama minw sen gbogoro cira fla ye doron, aw man kan ka olugu domu; o ra, aw man kan ka jogome domu, sabu a be bin jimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁵ Aw man kan ka farawopinan domu, sabu a be bin jimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁶ Aw man kan ka sonzannin domu, sabu a be bin jimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁷ Aw man kan ka le domu, sabu a sen gbogoro cira fla ye, nka a te bin jimiko fla ke; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari.

⁸ «Aw kana o fenw si sogo domu; aw kana maga hali o su ra. Aw ye o sogo jate i n'a fo sogo saninyabari.»

Jirafen saninyaninw ani a saninyabariw

⁹ «Ayiwa, fenpanaman minw be kogji ra, ani baji ra, ani kow ra, aw be se ka o minw domu, o fle nin ye: fara ni jinomanan be minw na, aw be se ka olugu le domu. ¹⁰ Nka fenpanaman o fenpanaman be ji ra, ni fara ni jinomanan te a ra, ni a kera fenpanaman min o min ye, aw ye o haramuya. ¹¹ Aw ye a haramuya, aw kana a sogo domu. Aw ye hali a su haramuya. ¹² Jirafen o jirafen, ni fara ni jinomanan te a ra, aw ka kan ka o haramuya.»

* **11:3** 11.3 Ka bin jimiko fla ke: O koru ye ko o beganw be bin jimi, nka o ko fe, o be o bin kelen lana o da ra tuun k'a jimi kosebe ka soru k'a kunu.

Kɔnɔ saninyaninw ani a saninyabariw

¹³ «Ayiwa, aw ka kan ka kɔnɔ minw haramuya, ani aw man kan ka minw domu, olugu fɛ nin ye: bɔn, ani dugaba, ani kɔgɔjibɔn, ¹⁴ ani kongoduga, ani duga suguya tɔw, ¹⁵ ani kankan, ani o kɔnɔ suguya tɔw, ¹⁶ ani kɔnɔsogolon, ani gbingbingbɛ, ani jidarakɔnɔ, ani sɛgɛn, ani sɛgɛn suguya tɔw, ¹⁷ ani gbingbinfin, ani jɛgɛminakɔnɔ, ani gbingbinba, ¹⁸ ani gbingbin fitini, ani kɔnɔdaba, ani dugafin, ¹⁹ ani baninkɔnɔ, ani kɔnɔ senjan, ani kɔnɔ kunsigiman, ani tolen†.»

Fɛnɔnanaman saninyaninw ani a saninyabariw

²⁰ «Fɛnɔnanaman minw bɛ ni sen naani ye, ani o bɛ wuri san fɛ kaman na fana, aw ye olugu bɛɛ haramuya. ²¹ Nka o fɛnɔnanamanw bɛɛ ra, minw kɔfɛsenw ka janjan ni o bɛ digi a kan ka pan, aw bɛ se ka olugu le domu; ²² o kɔrɔ ye ko aw bɛ se ka tɔnba domu, ani gɛrɛn, ani tonwulen, ani tɔnmisen, ani o ɲɔgɔn tɔnw bɛɛ. ²³ Nka fɛnɔnanaman tɔ min o min bɛ ni sen naani ye, ni o bɛ wuri san fɛ, aw ye o bɛɛ haramuya.»

Mɔgɔ man kan ka maga fɛn saninyabariw su ra

²⁴ «Ayiwa, ni aw ka o fɛn saninyabariw domu, o bɛ aw lanɔgɔ le. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga hali o fɛnw dɔ su ra, o tigi saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. ²⁵ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o fɛnw dɔ su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; nka a saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se.

† **11:19** 11.19 Nin kɔnɔw caman tɛ sɔrɔ an ta mara ra yan, o kɔsɔn an tɛ se ka o bɛɛ tɔgɔ bɛrɛbɛrɛw lɔn k'a fɔ.

²⁶ «Sogo o sogo, ni a sen gbogoro ma ci fla ye, ani ni a te bin jimiko fla ke, aw ye o sogo jate fen saninyabari ye. Ni mogo o mogo ka maga o do su ra, o tigi saninyabari be to. ²⁷ Sennaanimanfēn min o min be tagama a sentege kan, aw ye o bee jate fen saninyabari ye. Ni mogo o mogo ka maga a do su ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ²⁸ Ni mogo o mogo ka o fenw do su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. Aw ye o fenw bee jate fen saninyabariw ye.»

Fenɲanaman fofotaw saninyanin te

²⁹ «Fenɲanaman minw be fofo o konɔbara kan, aw ka kan ka o minw jate fen saninyabari ye, olugu fle nin ye: kongoninan, ani sokononinan, ani kaganan suguya bee, ³⁰ ani surandere, ani sakene, ani kogoro, ani basa, ani nonsi. ³¹ Aw ye o fenw bee jate fen saninyabariw ye. Ni mogo o mogo ka maga o fen do su ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ³² Ni o fen do su ka ben fen o fen kan, o fen be jate fen saninyabari ye. Ni a su benna minan yiriraman do konɔ, walama fani do kan, walama gbolo do kan, walama boro, walama baarakeminan fen o fen, aw ka kan ka o fen ko; nka a saninyabari be to fo ka taga wula se; o ko, a be soro ka saninya. ³³ Ni o fen su ka ben bogodaga do konɔ, fen o fen tun be o bogodaga konɔ, o be ke fen saninyabari ye. Aw ka kan ka o bogodaga ci. ³⁴ Ni a kera ko ji le tun be o bogodaga konɔ, ni o ji sera domunifen o domunifen ma, o domunifen be ke fen saninyabari ye; ni a sera ji minta le ma, o

ji minta fana be ke fen saninyabari ye. ³⁵ Ni o fen saninyabari su ka ben fen o fen le kan, o fen be ke fen saninyabari ye. Ni a kera burujenigba le ye o, walama tobirikegba o, aw ka kan k'a ci; sabu a kera fen saninyabari le ye. Aw ka kan k'a jate fen saninyabari le ye.

³⁶ «Nka ni a fen tɔgɔ su ka ben bunun le kɔnɔ, walama kɔlɔn kɔnɔ, o bunun ta ji walama o kɔlɔn ta ji saninyanin be to. Nka mɔgɔ min be a su labɔ ji ra, o tigi saninyabari be to. ³⁷ Ni a fen tɔgɔ su ka ben siman le kan, siman min bɛna dan, o siman saninyanin be to fana. ³⁸ Nka ni a kera ko ji le tun kera o siman kan k'a jigi, ni o fen dɔ su ka ben a ra, o tuma aw ka kan ka o siman jate fen saninyabari le ye.»

Jufasogo man kan ka domu

³⁹ «Ayiwa, aw be se ka fenɲanaman minw sogo domu, ni o dɔ ka jufa, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o su ra, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ⁴⁰ Ni mɔgɔ min fana ka o jufasogo dɔ domu, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; nka a saninyabari be to fɔ ka taga wula se. Ni mɔgɔ min fana k'a su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; a saninyabari be to fɔ ka taga wula se.»

Izirayelimɔgɔw man kan ka o yere lanɔgɔ

⁴¹ «Fen o fen be fofɔ a kɔnɔbara kan, aw ye o bɛɛ haramuya. Aw kana o si domu. ⁴² Fen o fen be fofɔ a kɔnɔbara kan, ani minw be tagama sen naani walama sen caman kan, aw kana olugu si domu; aw ka kan ka o fenw haramuya. ⁴³ Aw kana aw yere haramuya o fen fofotaw si sababu

ra, aw kana aw yere lanogɔ o sababu ra, aw kana a to o fenw ye aw ke mɔgo saninyabariw ye.

⁴⁴ «Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo. O ra, fenpanaman o fenpanaman be fofɔ, aw kana maga o ra, ka aw yere lanogɔ ni o fenw ye. ⁴⁵ Ne le ye Matigi Ala ye; ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra, ka ke aw ta Ala ye. O kosɔn aw ye saninya, sabu ne saninyanin lo.

⁴⁶ «Nin le ye sogow ni kɔnɔw ni jirafenw ta sariyaw ye, ani fen minw be fofɔ dugu ma. ⁴⁷ Ne ka o fɔ aw ye, janko aw ye se ka fen saninyaninw, ani fen saninyabariw lon ka o bɔ jɔgɔn na, ani ka fen domutaw, ani fen domubariw fana lon ka o bɔ jɔgɔn na.»

12

Muso jebagatɔw ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko:
² «Kuma Izirayelimogɔw fe, i ye a fɔ o ye, ko ni muso dɔ ka kɔnɔ ta ka jigi dence ra, o muso saninyabari be to fɔ tere wolonfla, i n'a fɔ ni a ka landa ye, a saninyabari be to cogo min na.

³ «A jiginin tere seeginan, o ye den kenɛsigi.
⁴ O kɔ, a ka kan ka tere bisaba ni tere saba le ke ka sɔrɔ ka saninya pewu, ka bɔ a ta jebagatɔya ra. Sani o ce, a man kan ka maga fen saninyanin si ra, a man kan ka don Nɔgɔnkunben fanibon* lu kɔnɔ, fɔ ka taga a ta saninyari wagati dafa.

⁵ «Ni muso jigira musoden le ra, a saninyabari be to fɔ tere tan ni naani, i n'a fɔ ni a ka landa ye, a saninyabari be to cogo min na. O kɔ, a ka

kan ka tere biwooro ni wooro le ke tuun, ka soro ka saninya pewu, ka bo a ta jebagatoya ra.

⁶ «Ayiwa, ni a ta saninyari lonw dafara tuma min na, ni a ka dence le woro walama denmuso, a ye taga ni san kelen sagajigi ye sarakalasebaga fe Ngonkunben fanibon donda ra, ka o ke saraka jenita ye; ani jenetugani kelen, walama tugani kelen, ka o ke jurumunyafa saraka ye. ⁷ Sarakalasebaga bena o ke saraka ye Matigi Ala na koro, ka o muso ta jurumunw kafari. Ni o kera, jori min bora a fe a jigiwagati ra, a be saninya ka bo o ra. Ni muso jigira dence walama denmuso ra, sariya min sigira o ko ra, o le ye nin ye.

⁸ «Ayiwa, ni muso min ma se ka sagaden soro, o be se ka na ni kongotugani fla ye, walama jenetugani fitini fla. Kelen ye ke saraka jenita ye, to kelen ye ke jurumunyafa saraka ye. Sarakalasebaga bena o ke saraka ye Matigi Ala na koro, ka muso ta jurumunw kafari; ni o kera, a be saninya.»

Farikolo ta banaw ta sariyaw

13

Fari birindiri ni warawara ni kurukuruw

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Ni kuru do ka bo mogo do fari ra, walama warawara, walama ni no gbeman dow ka bo a fari ra, k'a ke i ko bana minw be mogo fari cen, o ye taga ni o tigi ye sarakalasebaga Haruna fe, walama Haruna dence sarakalasebaga do fe. ³ Sarakalasebaga be

o yɔrɔ flɛ a fari ra. Ni a k'a ye ko a yɔrɔ siw gbɛgbɛnin lo, k'a ye ko a yɔrɔ dunyara dɔɔnin fana, o tuma bana minw bɛ mɔɔɔ fari cɛn, o dɔ lo. Ni sarakalasebaga k'a flɛ ka ban, a y'a fɔ ko o tigi saninyanin tɛ.

⁴ «Nka ni a yɔrɔ nugunin lo dɔrɔn, k'a gbɛ, ni a ma dunya, ni a siw ma gbɛgbɛ fana, sarakalasebaga ye o banabagato to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla. ⁵ A tere wolonflanin, sarakalasebaga ye a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko bana ma juguya, ni a fana ma yereɣɛ a fari yɔrɔ bɛɛ ra, sarakalasebaga y'a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla were tuun. ⁶ Ni o tere wolonfla ka dafa, sarakalasebaga ye a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko bana nɔ tununa dɔɔnin, ni a ma yereɣɛ a fari yɔrɔ bɛɛ ra, o tuma sarakalasebaga ye a fɔ ko o tigi saninyara, ko warawara dɔrɔn tun lo. Banabagato ye a ta faniw ko; o kɔ, a bɛ saninya.

⁷ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ, k'a bla ka taga, ko a keneyara, ni bana ka taga juguya, a ka kan ka kɔsegi ka na a yere yira sarakalasebaga ra. ⁸ Sarakalasebaga bɛna a flɛ kokura tuun. Ni a k'a ye ko bana juguyara a fari ra, a ye a fɔ ko o tigi saninyanin tɛ; bana minw bɛ mɔɔɔ fari cɛn, o dɔ lo.»

Bana minw bɛ mɔɔɔ fari cɛn

⁹ «Bana minw bɛ mɔɔɔ fari cɛn, ni o dɔ ka mɔɔɔ dɔ mina, aw ye taga ni o tigi ye sarakalasebaga fɛ. ¹⁰ Sarakalasebaga ye a tigi flɛ. Ni a k'a ye ko kuru min bɛ a fari ra, ko o gbɛnin lo, k'a ye fana ko o yɔrɔ siw gbɛgbɛnin lo, ko jori na wulennin lo, ¹¹ o tuma o bana ye bana kɔrɔ

le ye a farisogo ra. Sarakalasebaga y'a fɔ ko a saninyanin tɛ. Sarakalasebaga kana a fɔ ko a bɛ a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra tuun, sabu sigiya t'a ra, a tigi saninyanin tɛ.

¹² «Nka ni sarakalasebaga k'a ye ko kurukuruw bɔra a fari yɔrɔ bɛɛ le ra, k'a ta a kun na ka taga a bla fɔ a sentɛɛ ra, o tuma sarakalasebaga ye a flɛ ka ja kɔsɛbɛ. ¹³ Ni a k'a ye ko o bana k'a fari yɔrɔ bɛɛ le mina, a y'a fɔ ko o banabagatɔ saninyanin lo; a saninyanin lo, sabu a fari gbɛgbera dɔrɔn le.

¹⁴ «Nka ni jori nana ye a fari ra lon min na, o tuma a saninyanin tɛ. ¹⁵ Sarakalasebaga bɛna o joriw flɛ, k'a fɔ ko a saninyanin tɛ. O joriw saninyanin tɛ; bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ lo. ¹⁶ Nka ni jori da nana gbɛ, a ye kɔsɛgi ka taga sarakalasebaga fɛ. ¹⁷ Sarakalasebaga bɛna a flɛ. Ni a k'a ye ko can ra, a fari yɔrɔ minw tun wulenna, ko olugu gbɛgbera tuun, a y'a fɔ ko o bana banna, sabu a fari gbera. O tuma a saninyara.»

Farirajoriw

¹⁸ «Ayiwa, ni sumuni bɔra mɔgɔ dɔ fari ra, ni a nana keneya, ¹⁹ ni o kɔ kuru gbɛman dɔ nana wuri o sumuni nɔ ra, walama ni o sumuni nɔ nugura, k'a yɔrɔ gbɛ, walama k'a yɔrɔ wulen, o tigi ye taga a yɛɛ yira sarakalasebaga ra. ²⁰ Sarakalasebaga bɛna a yɔrɔ flɛ. Ni a k'a ye ko a yɔrɔ dunyara dɔɔnin, ani k'a yɔrɔ siw gbɛgbɛ, sarakalasebaga y'a fɔ ko o tigi saninyanin tɛ. Bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le wurira sumuni nɔ ra ten.

21 «Nka ni sarakalasebaga k'a fle, k'a ye ko a yoro siw ma gbegbe, ni a yoro ma dunya fana, ni a no tununa doonin, sarakalasebaga ye o tigi to a kelen na yoro do ra fo tere wolonfla. 22 O ko, ni a k'a fle k'a ye ko bana k'a fari yoro bee mina, sarakalasebaga y'a fo ko a saninyanin te. Bana minw be mogo fari cen, o do lo. 23 Nka ni a no tora a cogo ra, ni a m'a fari yoro bee mina, o tuma, sumuni le jara; a no doron lo. Sarakalasebaga ye a fo ko o tigi saninyanin lo.»

Tasumajenida

24 «Ni tasuma ka mogo do jeni, ni a sumana, nka ni a no gbera, walama k'a wulen doonin, 25 sarakalasebaga ye a yoro fle. Ni a k'a ye ko o tasumajenida yoro siw gbegbera, k'a dunya doonin, o tuma bana minw be mogo fari cen, o do le daminana o tasumajenida no ra. O ra, sarakalasebaga y'a fo ko o tigi saninyanin te.

26 «Nka ni sarakalasebaga k'a fle k'a ye ko a yoro siw ma gbegbe, ni a yoro dunyara doonin, nka ni a no tununa doonin, o tuma, sarakalasebaga y'a to a kelen na yoro do ra fo tere wolonfla. 27 A tere wolonflanan lon, sarakalasebaga ye a fle tuun. Ni a k'a ye ko bana juguyara a fari ra, sarakalasebaga ye a fo ko a saninyanin te. Bana minw be mogo fari cen, o do lo.

28 «Nka ni a no tora a cogo ra, ni a m'a fari yoro bee mina, ni a no yere tununa doonin, o tuma tasumajenida no doron lo. Sarakalasebaga ye a fo ko a saninyanin lo, sabu tasumajenida dama lo.»

Kunkolo ni bonbonkun ta kaba

²⁹ «Ni kaba bora ce walama muso do kun na, walama a bonbonkun na, ³⁰ sarakalasebaga ye o kaba fle. Ni a k'a ye ko a no dunyara doonin, k'a yoro siw ke fitini fitini neremuguman ye, sarakalasebaga y'a fo ko o tigi saninyanin te. Kaba lo; bana minw be mogo fari cen, o do le wurira a kunkolo walama a bonbonkun na. ³¹ Nka ni a k'a fle k'a ye ko a yoro ma dunya, ko a yoro siw ma finfin, sarakalasebaga y'a to a kelen na yoro do ra fo tere wolonfla. ³² A tere wolonflanan lon, sarakalasebaga ye a fle tuun. Ni a k'a ye ko kaba m'a fari yoro bee mina, ni a yoro siw ma ke neremuguman ye fana, ni a yoro fana ma dunya, ³³ o banabagato ka kan k'a kun walama a bonbosi li. Nka kaba be yoro minw na, a kana o li. O ko, sarakalasebaga y'a to a kelen na tuun tere wolonfla were. ³⁴ Ni tere wolonfla ka dafa, sarakalasebaga ye a fle tuun. Ni kaba ma yoro bee mina, ni a no ma dunya fana, a ye a fo ko o banabagato saninyanin lo. A ka kan k'a ta faniw doron le ko; o ko, a be saninya.

³⁵ «Nka ni sarakalasebaga ko a saninyara, k'a bla ka taga, ni o kaba tagara juguya, a ka kan ka kosegi ka na janko sarakalasebaga ye a fle tuun. ³⁶ Ni a k'a ye ko kaba k'a fari yoro bee mina ka ban, kun te a ra tuun ko a y'a fle ni o yoro siw kera neremuguman ye, sabu sigiya t'a ra, o tigi saninyanin te. ³⁷ Nka ni sarakalasebaga k'a ye ko bana ma taga ja, ni a yoro siw ka ke bo ye tuun, o tuma o kaba keneyara; o tigi fana saninyara. O tuma sarakalasebaga ye a fo ko a saninyara.»

Bana min be mogo fari gbegebe

³⁸ «Ayiwa, ni nɔ gbɛman dɔw ka bɔ cɛ, walama muso dɔ fari ra, ³⁹ sarakalasebaga bɛna o tigi flɛ. Ni a k'a ye ko a yɔrɔ nugunin lo k'a gbɛ dɔɔnin, o tuma kurukuru dɔrɔn le wurira a fari ra. A saninyanin lo.»

Kunkolo ta sumuni

⁴⁰ «Ni mɔgɔ dɔ kun cɛmanceyɔrɔ siw bɛɛ bɔnna, a kun le wulanna; a saninyanin lo. ⁴¹ Ni a kun jafeyɔrɔ siw le bɔnna, o tuma a kun jafeyɔrɔ le wulanna dɔrɔn; a saninyanin lo.

⁴² «Nka ni kuru dɔ ka bɔ o wulanyɔrɔ ra, ka wulen, ni a kera kun cɛmance le ra, walama tenda ra, o tuma bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le bɛ wurira a kun wulanyɔrɔ ra. ⁴³ Sarakalasebaga ye a yɔrɔ flɛ. Ni a ka kuru dɔ ye a kun wulanyɔrɔ ra min wulenna, k'a kɛ i ko bana min bɛ mɔgɔ fari cɛn, ⁴⁴ o tuma i b'a sɔrɔ o bana dɔ lo; a saninyanin tɛ. Sarakalasebaga ye a fɔ ko o bana min bɛ a kunkolo ra ko o kosɔn a saninyanin tɛ.

⁴⁵ «Ayiwa, ni o faricɛnbana dɔ bɛ mɔgɔ dɔ ra, o tigi ka kan ka fani faranninw le don. A ka kan k'a kunsigi jagaminin to a kun na. A ye fɛn dɔ kɛ k'a ja dugumayɔrɔ datugu, ka to ka pɛrɛn k'a fɔ ko: <Ne saninyanin tɛ! Ne saninyanin tɛ!> ⁴⁶ A saninyabari bɛna to fɔ ka taga a ta bana ban. O kosɔn a ka kan ka to a danna kɛnɛ ma fanibonw kɔ fɛ, k'a yɛrɛ mabɔ mɔgɔw ra.»

Nɔ min bɛ bɔ fani walama gbolo ra

⁴⁷ «Ni sumaya sera fani donta dɔ ma ka nɔ bla a ra, ni a kera sagasifani le ye, walama lenfani, ⁴⁸ walama ni a sera fanimugu dɔ le ma,

walama derege dɔ, min ye lenfani ye walama sagasi, walama ni a sera gbolo dɔ le ma, walama fen gboloraman dɔ, ⁴⁹ ni a nɔ kera binkeneman, walama wulenman, o tuma o fani walama o gbolo cenna le. O ka kan k'a yira sarakalasebaga ra. ⁵⁰ Sarakalasebaga ye a nɔ fle. O kɔ, a ye o fen bla bon kɔnɔ ka da sɔgɔ a da ra fɔ tere wolonfla. ⁵¹ A tere wolonflan, a ye a nɔ fle tuun. Ni a k'a ye ko a nɔ bonyara, o tuma o fani walama o gbolo cenna le. Fen saninyabari lo. ⁵² Sarakalasebaga ka kan k'a jeni. Ni a kera fanimugu le ye, walama derege, min ye lenfani ye, walama sagasi, walama fen gboloraman dɔ ye, a ka kan ka a bɛɛ jeni tasuma ra, sabu a cenna.

⁵³ «Nka ni sarakalasebaga k'a fle tere wolonfla kɔ fe, k'a ye ko nɔ min tun bɛ o fen na, ko o nɔ ma bonya, ⁵⁴ o tuma a y'a fɔ ko o ye a ko; o kɔ, a ye a bla bon kɔnɔ ka da sɔgɔ a da ra tuun fɔ tere wolonfla wɛɛ. ⁵⁵ Ayiwa, ni sarakalasebaga nana a fle o tere wolonfla kɔ, k'a ye ko nɔ bɛ a cogo ra, hali ni a nɔ ma bonya, o fen saninyanin tɛ. Ni a kɔ le cenna o, walama ni a ja le cenna o, a ye a jeni.

⁵⁶ «Nka ni sarakalasebaga k'a fle, k'a ye ko a konin kɔ o nɔ bɔra a ra dɔnin, ni a kera fanimugu le ye o, walama a derege o, walama fen gboloraman dɔ, a ye o yɔrɔ tige ka bɔ a ra.

⁵⁷ «Ayiwa, o kɔ fe, ni nɔ nana ye o fani donta ra, walama o fanimugu ra, walama o derege ra, walama o fen gboloraman ra tuun, o tuma a cenna le tuun. Aw ye a jeni tasuma ra.

⁵⁸ «Ni nɔ ka kɛ fani o fani na, k'a cɛn, ni a kera fanimugu le ye, walama derege, walama fɛn gboloraman dɔ, ni o k'a ko, ni nɔ bɔra a ra, o ka kan k'a ko tuun. Ni o kera, a bɛ saninya.

⁵⁹ «Ayiwa, nɔ minw bɛ kɛ fanidontaw ra, ni a kera sagasifani le ye o, lɛnfani o, walama fanimugu, walama derege, walama fɛn gboloraman dɔ, o sariya le ye nin ye. Nin sariyaw le b'a to aw bɛ se k'a lɔn ko o fɛnw saninyara walama ko o ma saninya.»

14

Banabagatɔ saninyacogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko:
² «Bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, ni o dɔ tun bɛ mɔgɔ dɔ ra, ni a tigi kenɛyara, a ta saninyari ka kan ka kɛ cogo min na, o flɛ nin ye: a fɔlɔ, o ye na ni a ye sarakalasebaga fɛ. ³ Sarakalasebaga bɛ bɔ ni a ye fanibonw kɔ fɛ, ka taga a flɛ. Ni a k'a ye ko a kenɛyara can ra, ⁴ a y'a fɔ a ye ko a ye na ni kɔnɔ fla ye, minw janaman lo, a ta saninyari kosɔn, kɔnɔ minw saninyanin lo, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman, ani izope flaburu. ⁵ Sarakalasebaga b'a fɔ ko o ye kɔnɔ kelen kannatigɛ, k'a jori kɛ jɔnuman dɔ ra, bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ. ⁶ O kɔ, sarakalasebaga bɛ kɔnɔ janaman mina, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman, ani izope flaburu; kɔnɔ min kannatigera k'a jori kɛ bɔgɔdaga kɔnɔ, jɔnuman na, a ye o fɛnw ni kɔnɔ janaman su o jori ra. ⁷ Banabagatɔ min ka kan ka saninya, a ye a seriseri ale kan sipaga wolonfla. Ni o kera, sarakalasebaga ye a fɔ ko a

saninyara. O kɔ, a ye kɔnɔ panaman bla ka taga kongo kɔnɔ.

⁸ «Banabagato min be saninyara, ale ka kan k'a ta faniw ko, k'a fari siw beɛ li, k'a yere ko fana ka sɔɔ ka saninya. O kɔ, a be se ka don dugu kɔnɔ. Nka a ka kan ka tere wolonfla ke ka sɔɔ ka don a ta fanibon kɔnɔ. ⁹ A tere wolonflanana, a ye a fari siw beɛ li tuun, a kun ni a bonbosi, ani a nasiw beɛ. O kɔ, a ye a ta faniw ko, k'a yere ko fana. Ni o kera, a be sɔɔ ka saninya pewu.

¹⁰ «A tere seeginan, a ye na ni sagaden ceman fla ye, fiyen te minw na, ani sagaden musoman kelen, min si ye san kelen ye, ani fiyen te min na. A ye mugu tentennin kilo kɔnɔntɔn ta ka o nɔɔni turu ra, ani turu litiri tarance. ¹¹ Sarakalasebaga min be saninyari ke, ale be taga ni banabagato ni o fenw beɛ ye Matigi Ala na kɔɔ Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ¹² Sarakalasebaga ye na ni sagaden ceman kelen ye, ka o ke hakebo saraka ye, ka turu litiri tarance fara o kan. A be o saraka fifa Matigi Ala na kɔɔ. ¹³ Jurumunyafa saraka ni saraka jenitaw be kannatige yɔɔ min na, yɔɔ saninman* kɔnɔ, a ka kan ka saga kannatige o yɔɔ le ra. Jurumunyafa saraka ye sarakalasebaga ta ye cogo min na, hakebo saraka fana ye a ta ye o cogo le ra; sabu saraka lo min saninyanin lo kosebe.

¹⁴ «Mɔgɔ min ka kan ka saninya, sarakalasebaga ye hakebo saraka jori do ta k'a mun o tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba.

¹⁵ O kɔ, sarakalasebaga ye turu doɔnin ke a

yeɛ numanboro tege kɔɔ, ¹⁶ k'a kininboro borokanden su o turu ra a numanboro tege kɔɔ, k'a seriseri sipaga wolonfla Matigi Ala na kɔɔ. ¹⁷ O kɔ, turu tɔ min tora a borotege kɔɔ, a be o mun a tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba, a tun konna ka hakebo saraka jori mun o yɔɔ minw na. ¹⁸ Ayiwa, turu tɔ min tora sarakalasebaga borotege kɔɔ, a ye o ke banabagato kun na, janko k'a ta jurumun kafari a ye Matigi Ala na kɔɔ.

¹⁹ «O kɔ, sarakalasebaga ye jurumunyafa saraka bo, janko min be saninyara ka bo a ta bana ra, ka o tigi ta jurumun kafari, k'a saninya. O kɔ, sarakalasebaga ye saraka jenita kannatige; ²⁰ a be o saraka kuturu beɛ jeni ni siman saraka ye, sarakajenifen kan Matigi Ala na kɔɔ. Sarakalasebaga ye a ta jurumun kafari a ye; ni o kera, a be saninya.

Banabagato fagantanw saninyacogo

²¹ «Ayiwa, ni a kera ko fen te banabagato boro, fen minw fora, ni o beɛ se ma ke a ye, o tuma a ye na ni sagaden ceman kelen dɔɔɔn ye, ka na o ke hakebo saraka ye. O be o saraka fifa Matigi Ala na kɔɔ, ka o ke k'a ta jurumun kafari. A be mugu tentennin kilo saba dɔɔɔn ta, ka o nɔɔni turu ra, ka o ke siman saraka ye, ani turu litiri tarance. ²² A ye na ni tugani fla ye, walama jenetugani fla, ka kapa ni a seko ye. Kelen ye ke jurumunyafa saraka ye, tɔ kelen ye ke saraka jenita ye.

23 «A ta saninyari tere seeginan, a ye na ni o fenw bæe ye sarakalasebaga fe Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, Matigi Ala ja kɔrɔ, ka na a ta saninyari dafa. 24 Sarakalasebaga ye sagaden ceman ta, ka o ke hakebo saraka ye, ani turu litiri tarance. A ye o fifa Matigi Ala ja kɔrɔ. 25 O ko, a ye hakebo saraka ta saga kannatige, ka o saraka jori do ta k'a mun banabagato kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba, ni a senmandenba. 26 Sarakalasebaga ye turu do ta, ka doonin ke a yere numanboro tege kono, 27 k'a kininboroyanfan borokanden su a ra k'a seriseri Matigi Ala ja kɔrɔ sɔɔaga wolonfla. 28 O ko, sarakalasebaga ye o turu doonin ta ka o mun a tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba ra, a tun konna ka hakebo saraka jori mun yoro minw na. 29 Ayiwa, turu to min tora sarakalasebaga borotege kono, a ye o ke a tigi kun na, janko k'a ta jurumun kafari Matigi Ala ja kɔrɔ. 30 O ko, a sera ka na ni tugani minw ye walama jenetuganiw, sarakalasebaga ye kelen bo o ra, 31 ka o ke jurumunyafa saraka ye, ka to kelen ke saraka jenita ye. A ye o ke saraka ye, ka siman saraka do fara o kan, k'a ta jurumun kafari Matigi Ala ja kɔrɔ. Ni o kera, a bena saninya.

32 «Ayiwa, bana minw be mogɔ fari cen, ni o do ka mogɔ do mina, ni o tigi keneyara, k'a soro saraka min yirara, cogo te a boro ka o bæe bo, ale be se k'a yere saninya cogo min na, o sariya le ye nin ye.»

Nɔ bɛ bon minw na

³³ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fɛ tuun k'a fɔ o ye ko: ³⁴ «Ne bɛna Kanaana jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta ye, ni aw tagara se yi tuma min na, ni ne nana sumaya yɛlɛn aw ta bon kogo kan o jamana ra, ka nɔ bla a ra, ³⁵ o bontigi ye taga sarakalasebaga fɛ ka taga a fɔ a ye ko: <Ne ka nɔ dɔ ye ne ta bon kogo kan, a bɛ i n'a fɔ sumaya le yɛlɛnna a kan.> ³⁶ Sarakalasebaga b'a fɔ a ye ko a ye taga a ta bonkɔnɔfɛnw bɛɛ labɔ kɛnɛ ma, sani ale ye don ka taga o nɔ flɛ. O ra, fɛn o fɛn tun bɛ bon kɔnɔ, o si tɛ jate fɛn saninyabari ye. Ni o fɛnw bɛɛ labɔra, sarakalasebaga bɛ don bon kɔnɔ. ³⁷ Ni sarakalasebaga ka o nɔw flɛ, ni a k'a ye ko nɔw kɛra binkenɛman, walama wulenman, k'a yɔrɔ kɛ dinga ye kogo ra, ³⁸ sarakalasebaga bɛ bɔ bon kɔnɔ, k'a fɔ o ye ko o ye bon da sɔgɔ fɔ tere wolonfla. ³⁹ Ni tere wolonfla dafara, sarakalasebaga bɛ kɔsegi ka taga a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko nɔw cayara kogo ra, ⁴⁰ a ye a fɔ o ye ko sumaya yɛlɛnna bon kabakuru min o min na, ko o ye o bɛɛ labɔ ka taga o firi dugu kɔ fɛ, yɔrɔ saninyabari dɔ ra; ⁴¹ o ye bon kɔnɔnɔyɔrɔ kogo bɛɛ siyan, k'a bɔgɔ cɛ ka taga a firi dugu kɔ fɛ, yɔrɔ saninyabari dɔ ra. ⁴² O kɔ, o ye kabakuru wɛrɛw ta ka o don kɔrɔmanw nɔ ra, ka bɔgɔ dɔ wɛrɛ kɛ ka bon bari. ⁴³ Ayiwa, o kabakuru bɔnin kɔ bon na, k'a kogow siyan, k'a bari kura ye, ni sumaya belɛn donna bon na tuun ka nɔ kɛ a ra, ⁴⁴ sarakalasebaga ka kan ka taga bon flɛ tuun. Ni a k'a ye ko nɔw yɛrɛgɛra ka don bon

kogow ra tuun, o tuma bon cenna ka ban le; bon saninyanin te. ⁴⁵ O ka kan ka o bon ci le, k'a kabakuruw ni a yiriw ni a bogɔ bɛɛ ce ka taga a firi dugu kɔ fe yɔrɔ saninyabari dɔ ra.

⁴⁶ «Ayiwa, ka o bon da sɔgɔnin to fɔ tere wolonfla, ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a dayeɛ ka don a kɔnɔ, o tigi saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. ⁴⁷ Ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a da yeɛ ka don ka la a kɔnɔ, walama ka domuni ke a kɔnɔ, o tigi ye a ta faniw ko.

⁴⁸ «Nka bon barinin kɔ, ni sarakalasebaga k'a fle k'a ye ko sumaya ma yelen a kan tuun ka nɔ bla a ra, o tuma sarakalasebaga ye a fɔ ko o bon saninyanin lo; sabu sumaya tun ka nɔ minw bla a ra, o bɛɛ banna pewu. ⁴⁹ O tuma sarakalasebaga ye kɔnɔ fla mina, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman ni izope flaburu, ka bon saninya ni o ye. ⁵⁰ A ye kɔnɔ kelen kannatige k'a jori ke jɔnuman na bogɔdaga dɔ kɔnɔ. ⁵¹ A bɛ sɛdiriyiri ta, ani izope flaburu, ani jese wulenman, ani kɔnɔ janaman; kɔnɔ min kannatigera, a ye o fenw su o jori ra, ani jɔnuman na, k'a seriseri bon kan sipaga wolonfla. ⁵² O cogo ra, a bɛna o bon saninya ni kɔnɔ jori ye, ani jɔnuman, ani kɔnɔ janaman, ani sɛdiriyiri, ani izope flaburu ni jese wulenman. ⁵³ O kɔ, a ye kɔnɔ janaman bla, a ye bɔ dugu kɔnɔ ka taga kongo kɔnɔ. A bɛna jurumun kafari ke o cogo le ra ka bon saninya. Ni o kera, bon bɛ saninya.

⁵⁴ «Ayiwa, bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o sariya le ye nin ye, ani kaba, ⁵⁵ ani ni sumaya donna fani na, walama bon, ⁵⁶ ani kurukuruw, ani warawara, ani nɔ gbɛman minw bɛ bɔ mɔgɔ

fari ra; o sariyaw le ye nin ye. ⁵⁷ O sariyaw le be a yira ni fen saninyara walama ni a ma saninya. O banaw ta sariyaw le ye nin ye.»

15

Cew ta saninyabariya

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, ² ko o y'a fo Izirayelimogow ye, ko: «Ni damajalan ka ce mina, k'a ke ko neen be bon a yere ma, o neen be o tigi lanogw. ³ Ni a kera ko o neen be bonna le, walama ni a k'a ta jegenekeworo le datugu, ni a kera min o min ye, o tigi ma saninya. ⁴ O koson ni o tigi ka la fen o fen kan, walama ni a ka sigi fen o fen kan, o fen be ke fen saninyabari ye. ⁵ Ni mogw min fana ka maga a ta lanan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko fana. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁶ Ni mogw min ka sigi a sigiyoro ra, o tigi fana ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere fana ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁷ Ni mogw min ka maga o ce banabagato ra, o tigi fana ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁸ Ni a daji ka se mogw saninyanin min ma, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁹ Ni a ka sigi kirike o kirike kan ka taga tagama ra, o kirike saninyabari be to. ¹⁰ Ni fen o fen blara banabagato korw, a ye la a kan walama a ye sigi a kan, ni mogw min ka maga o fen na, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. Ni mogw min ka o fen ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ¹¹ Ni banabagato tegkobari ka

maga mɔɔ o mɔɔ ra, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yeɛ ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ¹² Ni banabagato ka maga bogodaga min na, o bogodaga ka kan ka ci. Ni a magara minan yiriraman do le ra, o ka kan ka ko ni ji ye kosebe k'a gbe.

¹³ «Ayiwa, ni a nana ke ko o ce ta neen te bonna tuun, a ka kan ka logokun kelen le ke, ka soro ka saninya pewu. A ka kan k'a ta faniw ko, k'a yeɛ ko ni jinuman ye. Ni o kera, a be saninya. ¹⁴ A tere seeginan, a ka kan ka jenetugani fla, walama sokonotugani fla jini, ka taga ni o ye sarakalasebaga fe, Matigi Ala na koro, Nogonkunben fanibon* donda ra. ¹⁵ Sarakalasebaga be na tugani kelen ke jurumun-yafa saraka ye, ka to kelen ke saraka jenita ye. O cogo ra, sarakalasebaga be a saninya Matigi Ala na koro, ka bo a ta bana ra.

¹⁶ «Ayiwa, ni lawa be bon ce fe, k'a soro bana te a ra, a ka kan k'a yeɛ ko ka gbe. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ¹⁷ Lawa sera birifani min ma, walama fen gboloraman min ma, o ka kan ka ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se.

¹⁸ «Ni ce ni muso ka jen ni jigon ye, o fla bee ka kan ka ko. O saninyabari be to fɔ ka taga wula se.»

Musow ta saninyabariya

¹⁹ «Ni muso be landa ra, a saninyabari be to fɔ logokun kelen. Ni mɔɔ o mɔɔ ka maga a ra, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ²⁰ Ni a ka la fen o fen kan, walama ni a ka sigi fen o fen kan a ta landa wagati ra, o fen be ke

fɛn saninyabari ye. ²¹ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga a ta lanan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ²² Ni o muso sigira fɛn o fɛn kan, ni mɔgɔ min ka maga o fɛn na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ²³ Fɛn minw tun be a ta lanan walama a ta siginan kan, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o fɛn do ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ²⁴ Ni ce min ka jen ni o muso ye, k'a to landa ra, muso ta saninyabariya be yelema o ce fe. O ce fana saninyabari be to fo logokun kelen. Ni o ce ka la lanan o lanan kan, o lanan saninyabari be to.

²⁵ «Ni jori ka bon muso do fe ka tere dama ke, k'a sorɔ a ta landa wagati te, walama ni a ta landa wagati le nana janya ka teme a cogokoro kan, o wagati bee ra, a saninyabari be to, i n'a fo a ta landa wagati ra. ²⁶ Ni a ka la lanan o lanan kan, walama ni a ka sigi siginan o siginan kan, o fana saninyabari be to, i n'a fo a ta landa wagati ra. ²⁷ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o lanan walama o siginan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko fana. A saninyabari be to fo ka taga wula se.

²⁸ «Ni o jori nana lo, muso ka kan ka tere wolonfla ke ka sorɔ ka saninya tuun. ²⁹ A tere seeginan, a ka kan ka jenɛtugani fla, walama sokonotugani fla jini ka taga ni o ye sarakalasebaga fe, Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ³⁰ Sarakalasebaga bɛna tugani kelen ke jurumunyafa saraka ye, ka to kelen ke saraka jenita ye. O cogo ra, sarakalasebaga be a saninya Matigi Ala na korɔ ka bo a ta joribon na.

³¹ «Ayiwa, aw ye a fo Izirayelimogow ye ko wagati min ni o saninyanin te, o kana gbara ne Ala ta yoro saninman* na, janko o Nogonkunben fanibon min be a yira ko ne be aw ce ra, o kana na o lanogo o ta saninyabariya koson, k'a to ne ye o faga.

³² «Ayiwa, ni damajalan ka ce mina k'a ke ko neen be bon a fe, walama ni lawa be bon a fe k'a soro bana te a ra, k'a lanogo, o sariyaw le ye nin ye; ³³ ani ni muso be landa ra, walama ni ce ka jen ni muso ye k'a soro muso saninyabari lo, o sariyaw le ye nin ye.»

16

Jurumun yafalonba

¹ Ayiwa, Haruna dence fla tun sara, sabu olugu tun ka wusunan don ni tasuma min ye Matigi Ala na koro, o cogo tun ma ben ni Matigi Ala ta sariya ye. Ayiwa, olugu ta saya ko fe, Matigi Ala kumana Musa fe.

² Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo i korocce Haruna ye ko a kana to ka don tuma bee yoro saninmanba* konso, boncetigefani ko fe, jennogonya kesu* ni a datugunan be yoro min na, ni o te, a bena sa; sabu ne be ne yere yira aw ra sankaba jamijan ra o kesu datugunan le kunna. ³ Haruna ka kan ka don ne ta yoro saninman konso cogo min na, o ye nin ye: a ka kan ka misitoran kapaman kelen mina ka o ke a yere ta jurumunyafa saraka ye, ka sagajigi kelen ke a yere ta saraka jenita ye. ⁴ A be a ta lenfaniw don a yere ra, minw ye forokiyasurun ye, ani

a kurusi, k'a yere cesiri ni a cesirinan ye, ka jalamugu fugula gbeman biri a kun na. A be a yere ko folo, ka soro ka o fani saninmanw don a yere ra. ⁵ A ka kan ka bakoronin fla mina Izirayeli jama fana fe ka o ke o ta jurumunyafa saraka ye, ani sagajigi kelen, ka o ke o ta saraka jenita ye. ⁶ Haruna ye a ta misitoran mina k'a ke saraka ye, k'a yere ta jurumun, ani a ta somogow ta jurumun kafari. ⁷ O ko, a ye bakoronin fla mina ka na ni o ye Matigi Ala na koru, Nogonkunben fanibon* donda ra. ⁸ A ye kara la*, janko k'a lon o bakoronin fla ra, juman le be ke Matigi Ala ta ye, ani juman le be bla ka taga kongo kono*.

⁹ «Ni bakoronin min ka ke Matigi Ala ta ye, Haruna bena o mina ka o faga k'a ke jama ta jurumunyafa saraka ye. ¹⁰ Bakoronin min kera bakoronin blata ye, a bena o panaman mina k'a lo Matigi Ala na koru, ka jurumun kafari ni a ye, k'a gben ka taga kongo kono, k'a ke bakoronin blata ye.

¹¹ «Ayiwa, ni o kera, Haruna be a ta misitoran mina, ka o ke k'a yere ta jurumun ni a ta somogow ta jurumun kafari; a ye o misitoran kannatige. ¹² O ko, a ye wusunandaga do ta, ka takami do ce wusunanjenifen kan, Matigi Ala na koru, ka o ke wusunandaga kono, ka wusunanmugu boro na fla ke minan do kono, ka taga ni o bee ye boncetigefani ko fe yoro saninmanba* kono. ¹³ Ni a donna yi, a ye

* **16:8** 16.8 Bakoronin min be bla ka taga kongo kono: Heburukan na, a sebera ko Hazazeli; o koru ye ko bakoronin min be bla ka taga.

wusunan ke takami kan Matigi Ala na koro, janko wusunan sisi ye wuri ka ke jenogonya kesu datugunan kan k'a datugu. Ni o kera, Haruna tena sa. ¹⁴ A bena misitoran jori do ta, ka taga o seriseri ni a borokanden ye kesu datugunan nafeyoro kan, a tereboyanfan na; a ye a borokanden su jori ra tuun k'a seriseri kesu datugunan na fe sipaga wolonfla.

¹⁵ «O ko, a be Izirayeli jama ta bakoronin mina ka o kannatige, ka o ke o ta jurumunyafa saraka ye. A ye taga ni o jori ye boncetigefani ko fe. A k'a ke cogo min ni misitoran jori ye, a ye a ke o cogo kelen na. A ye jori do seriseri kesu datugunan kan, ka do seriseri a na fe.

¹⁶ «O cogo ra, Izirayelimogow ka Ala ta yoro saninmanba lanogo ni o ta kanminabariyaw, ani o ta hakekow, ani o ta jurumun minw bee ye, Haruna be o bee kafari. A be fanibon yoro to bee fana ta ke o cogo ra, sabu o fanibon be o mogow saninyabariw le ce ra.

¹⁷ «Ni Haruna be don yoro saninmanba konjo ka taga jurumun kafari wagati min na, mogow si man kan ka ke fanibon konjo o wagati ra, fo ka taga a bo. A be jurumun kafari ke a yere ni a ta somogow ye, ani Izirayelimogow jama bee lajennin ye. ¹⁸ Ni a bora, a ye taga sarakajenifen koro Matigi Ala na koro, ka taga jurumun kafari ke sarakajenifen kan. A ye misitoran ni bakoronin jori do mun sarakajenifen gbanw bee ra. ¹⁹ A be jori seriseri sarakajenifen kan ni a borokanden ye, sipaga wolonfla, k'a saninya Izirayelimogow ta hakekow ma, k'a bla danna ne ye.

²⁰ «Ayiwa, ni Haruna ka jurumun kafari ka ban, ka yɔrɔ saninmanba ni Nɔgɔnkunben fanibon ni sarakajenifen saninya, o tuma bakɔrɔnin min bɛ gben ka taga kongo kɔnɔ, a ye o mina ka na. ²¹ Haruna ye a boro fla la o bakɔrɔnin kunnana; Izirayelimɔgɔw ka terenbariyako minw bɛɛ kɛ, ani o ta hakekow, ani o ta jurumunw, Haruna ye o bɛɛ fɔ ka o kunko la bakɔrɔnin kan. A bɛ o jurumunw bɛɛ kunko la bakɔrɔnin kunnana; o kɔ, a bɛ mɔgɔ dɔ bla a ye o bakɔrɔnin gben ka taga kongokolon kɔnɔ. ²² O bɛ o bakɔrɔnin gben ka taga kongokolon kɔnɔ; ni o kera, bakɔrɔnin bɛ taga ni o ta jurumunw bɛɛ ye kongo kɔnɔ.

²³ «O kɔ, Haruna bɛ don Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. A tun ka lenfani minw don, ka don yɔrɔ saninman* kɔnɔ, a bɛ o bɔ ka o bla yɔrɔ saninman kɔnɔ yi. ²⁴ A ye a yɛɛ ko ni ji ye yɔrɔ saninman dɔ ra, ka sɔrɔ k'a ta faniw don. O kɔ, a ye bɔ ka na a ta saraka jenita ni jama ta saraka jenita jeni. A ye a yɛɛ ta jurumun ni jama ta jurumun kafari. ²⁵ Began min kera jurumunyafa saraka ye, a bɛ o turu fana jeni sarakajenifen kan.

²⁶ «Mɔgɔ min ka bakɔrɔnin gben ka taga kongo kɔnɔ, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yɛɛ ko fana, ka sɔrɔ ka don dugu kɔnɔ.

²⁷ «Misitoran ni bakɔrɔnin min kera jurumunyafa saraka ye, o donna ni minw jori ye yɔrɔ saninmanba kɔnɔ ka jurumun kafari, o ka kan ka taga ni olugu ye fanibonw kɔ fɛ, ka taga o gbolo ni o sogo ni o bo bɛɛ jeni. ²⁸ Ni mɔgɔ min ka o jeni, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yɛɛ ko ji ra; o kɔ, a bɛ sɔrɔ ka don dugu kɔnɔ.

²⁹ «Ayiwa, nin ye sariya wuribari le ye aw fe. San karo wolonflanan, o karo tere tan, aw ka kan ka aw yere majigi Ala na korɔ; aw man kan ka baara si ke o lon na, aw Izirayelimogow, ani lonan minw siginin be aw fe. ³⁰ Sabu o lon le ra aw ta jurumunw be kafari, ka aw saninya. Ni o kera, aw bena saninya ka bo aw ta jurumunw bee ra Matigi Ala na korɔ. ³¹ Aw man kan ka foyi ke o lon na; aw ka kan ka nenekiri, ka aw yere majigi Ala na korɔ. O ye sariya wuribari le ye.

³² «Ayiwa, turu saninman* kera sarakalasebaga min kan k'a saninya, k'a sigi sarakalasebagaya ra a face no ra, ale le be jurumunw kafari; a ka kan ka lenfaniw le don, fani saninmanw. ³³ A bena jurumun kafari ke, ka yoro saninmanba saninya, ka Nogonkunben fanibon ni sarakajenifen saninya, ka sarakalasebagaw ni jama bee lajennin saninya.

³⁴ «Nin sariya ye sariya wuribari le ye aw fe. Aw ka kan ka Izirayelimogow ta jurumunw bee kafari o ye sinaga kelen san o san.»

Ayiwa, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye, Haruna ka o bee ke.

Saninyari ko ta sariyaw

17

Began fagayoro ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «A fo sarakalasebagaw ye, Haruna ni a dencew, ani Izirayelimogow bee ye, ko: ³ Matigi Ala ka min fo o le nin ye: <Ni Izirayelimogo do ka misi, walama saga, walama ba faga dugu konɔ, walama so ko

fɛ, ⁴ ni a ma na ni a ye Nɔgɔnkunben fanibon* na fɛ ka na a faga o yɔrɔ ra, k'a kɛ saraka ye Matigi Ala na kɔrɔ fanibon donda ra, o hake bɛ to o tigi kunna, sabu a kɛra i n'a fɔ a ka mɔgɔ le faga. O tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayeli jamanadenw na. ⁵ O kun ye janko Izirayelimɔgɔw kana o ta bɛganw faga kongo kɔnɔ o yɛɛ ma yi; o ye na ni a ye sarakalasebaga fɛ Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, ka na a kɛ ninsɔndiya saraka ye k'a di Matigi Ala ma. ⁶ Ni o ka o bɛgan faga, sarakalasebaga bɛ a jori seriseri Matigi Ala ta sarakajɛnifɛn kan, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. A bɛ a turu jɛni sarakajɛnifɛn kan. O bɛ kɛ saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. ⁷ O ra, Izirayelimɔgɔw si man kan ka taga o ta bɛganw faga kongo kɔnɔ tuun ka saraka bɔ bakɔrɔnin jinaw ye, ka jɛn ni o jinaw ye ka jurumun kɛ. Nin sariya ye sariya wuribari le ye Izirayelimɔgɔw ni o ta durujaw bɛɛ fɛ.»

⁸ «O kosɔn i ye a fɔ o ye ko ni Izirayelimɔgɔ dɔ, walama lonan minw siginin bɛ o fɛ, ni o dɔ ka saraka jɛnita dɔ bɔ, walama saraka suguya wɛɛ, ⁹ ni a ma na ni a ye Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, ka na o saraka bɔ Matigi Ala ye, o tigi ka kan ka faran ka bɔ a ta jamana mɔgɔw cɛ ra.»

Izirayelimɔgɔw man kan ka jori domu

¹⁰ «Ni Izirayelimɔgɔ dɔ, walama lonan minw siginin bɛ o fɛ, ni o dɔ ka bɛgan dɔ jori domu, ni a kɛra bɛgan o bɛgan jori ye, ne Ala bɛna wuri o tigi kama, k'a faran ka bɔ a ta jamana mɔgɔw cɛ ra; ¹¹ sabu fɛnɲanaman bɛɛ nin bɛ a jori le ra. O kosɔn Matigi Ala k'a fɔ ko aw ta bɛganw

bεε jori ye κε sarakajenifen kan, janko ka aw ta jurumun kafari. Nin min bε jori ra, o le b'a to jori bε κε ka jurumun kafari. ¹² O le koson ne k'a fɔ Izirayelimogow ye ko: <Aw si man kan ka jori domu. Hali lonan minw bε o fε, o si man kan ka jori domu.>

¹³ «Ni Izirayelimogɔ dɔ, walama lonan minw bε o fε, ni o dɔ ka kongosogo walama kɔnɔ dɔ mina kongo ra, min bε domu, a ka kan ka a jori bon dugu ma ka a datugu ni buguri ye. ¹⁴ Sabu fenpanaman bεε nin ye a jori le ye, jori min b'a ra. O koson ne k'a fɔ Izirayelimogow ye ko: <Aw kana fenpanaman si jori domu; sabu fenpanaman bεε nin ye a jori le ye. Mɔgɔ o mɔgɔ k'a domu, o tigi bε faran ka bɔ Izirayelimogow cε ra.>

¹⁵ «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jufasogo, walama wara dato domu, ni a kera Izirayelimogɔ ye, walama lonan, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari bε to fɔ ka taga wula se. O kɔ fε, a bε sorɔ ka saninya. ¹⁶ Ni a ma a ta faniw ko, k'a yere ko, o hake bena bɔ a tigi ra.»

18

Jen minw ma daga cε ni muso cε

¹ Matigi Ala kumana Musa fε k'a fɔ a ye ko:
² «Kuma Izirayelimogow fε, k'a fɔ o ye ko: <Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ³ Aw tun bε Misiran jamana ra tuma min na aw ka ko minw ye olugu fε, aw kana o ladegi. Ne bε tagara ni aw ye Kanaana jamana min na fana, aw kana taga o jamana mɔgow ta koketaw ladegi. Aw man kan

ka o ta landaw ta. ⁴ Aw ka kan ka ne ta cifɔninw le kɛ, ka ne ta sariyaw sira tagama; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁵ « <Aw ye ne ta sariyaw ni ne ta cifɔninw sira tagama. Ni mɔgɔ min ka o sariyaw sira tagama, o tigi bɛna kisi o le sababu ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye.

⁶ « <Ayiwa, aw ra cɛ si man kan ka gbara muso dɔ ra, ka jɛn ni a ye, k'a sɔrɔ a ni o muso bɛɛ ye gbakelenmɔgɔw ye. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁷ « <I man kan ka jɛn ni i bamuso ye k'a lebu; sabu i bamuso lo. I man kan ka jɛn ni a ye, ka i face lebu.

⁸ « <I man kan ka jɛn ni i face ta muso dɔ ye fana, ka i face lebu.

⁹ « <I man kan ka jɛn ni i balemamuso ye; ni aw bɛɛ kɛra fa kelen ni ba kelen o, walama ni aw kɛra fa kelen na, nka aw tɛ ba kelen na o, walama ni aw kɛra ba kelen na, nka aw tɛ fa kelen na o, ni aw worora lu kelen kɔnɔ o, walama ni aw ma woro lu kelen kɔnɔ o, i man kan ka jɛn ni a ye.

¹⁰ « <I man kan ka jɛn ni i mamaden si ye, ka i yɛɛ lebu.

¹¹ « <I man kan ka jɛn ni i face ta muso dɔ ta denmuso ye, sabu i balemamuso lo.

¹² « <I man kan ka jɛn ni i face kɔrɔmuso, walama ni a dɔgɔmuso dɔ ye, sabu i tɛnɛnmuso lo.

¹³ « <I man kan ka jɛn ni i bamuso kɔrɔmuso walama a dɔgɔmuso ye, sabu i tɛnɛnmuso lo.

¹⁴ « <I man kan ka i face balemace lebu, ka jɛn ni a muso ye, sabu i tɛnɛnmuso lo.

15 « <I man kan ka jɛn ni i buranmuso ye, sabu i dence muso lo. I man kan ka jɛn ni a ye.

16 « <I man kan ka jɛn ni i balemace muso ye, ka i balemace lebu.

17 « <I man kan ka jɛn ni muso do ye, ka seko ka jɛn ni a denmuso fana ye. I jenna ni muso min ye, i man kan ka jɛn ni o muso mamaden si ye; sabu olugu ni o muso beɛ ye gbakelenmogow le ye. Ni mogow min ka o ke, o tigi ka kojuguba le ke.

18 « <I man kan ka i muso dogomuso furu, ka jɛn ni a ye, k'a i muso to si ra, ka celiya don o ni jogon ce.

19 « <I man kan ka gbara muso si ra ka jɛn ni a ye, k'a soro a be a ta landa ra, sabu a saninyabari lo.

20 « <I man kan ka i mogowogon ta muso jini, ka jɛn ni a ye, ka i yere lanogw ni a ye.

21 « <I kana son ka i den si di o ye a don tasuma ra, k'a ke saraka ye ka Moloki ta jo son ni a ye. I man kan ka i ta Ala togw cen o cogo ra, sabu ne le ye Matigi Ala ye.

22 « <I man kan ka jɛn ni i cejogon ye i n'a fo ce be jɛn ni muso ye cogo min na; o ye ko haramunin le ye.

23 « <I man kan ka jɛn ni began ye, ka i yere lanogw. Muso fana man kan k'a yere di began ma, a ye jɛn ni a ye. O ye kokolonba le ye.

24 « <Ayiwa, aw kana aw yere lanogw ni nin kow si ye, sabu ne bena siya minw gben ka bo aw na, olugu tun ka o yere lanogw ni nin kow beɛ le ye.

25 O k'a ke ten ka jamana beɛ lanogw. O koson ne

bena o hake bo o ra, k'a to o ta jamana ye o bee foono.

²⁶ « <O ra aw ka kan ka ne ta cifoninw, ani ne ta kolatigeninw bee sira tagama. Aw Izirayelimogow, walama lonan minw be aw ce ra, aw si man kan ka nin ko haramuninw jogon do ke; ²⁷ sabu mogoo minw sigira jamana ra ka kon aw na, olugu ka nin ko haramuninw jogon le ke, ka jamana bee lanogo. ²⁸ Ni aw ka o kow jogon ke, ka jamana lanogo, jamana bena aw fana foono, i n'a fo minw tun sigira jamana ra aw na, jamana ka olugu foono cogo min na.

²⁹ « <Aw ra ni min o min ka nin ko haramunin jogon do ke, ne bena o tigi faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.

³⁰ « <Ayiwa, aw ka kan ka ne ta koketaw sira le tagama. Nin ko haramunin minw tun be kera jamana konoo ka soroo aw ma se yi ban, aw man kan ka o kow si ladegi ka aw yere lanogo, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Sariya wexe minw fora Izirayelimogow ye

19

Izirayelimogow ka kan ka saninya

¹ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow bee lajennin fe k'a fo o ye ko: <Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo, ne Matigi Ala, aw ta Ala.

³ « <Aw bee ye aw fa ni aw ba bonya. Ne ka Nenekirilon min sigi, aw ka kan ka o jate fana, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁴ « ‹Aw kana jabo batofen gbansanw fe ka o bato. Aw kana nege yeele ka o ke batofen do ye k'a bato; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.› »

Sarakaw ta sariya

⁵ « ‹Ni aw b'a fe ka ninsondiya saraka bo ne ye, aw y'a ke ka kana ni a kecogo ye, janko ne ye aw ta saraka mina. ⁶ Aw be o saraka di ne ma lon min na, a sogo ka kan ka domu k'a ban o lon yere ra. Ni a to ka si, aw ye o domu o dugusagbe. Nka ni a to belen ka to a dugusagbe flanan, aw ye o jeni tasuma ra k'a ban. ⁷ Ni mogo o mogo ka sarakasogo domu ka taga se fo tere saba, o tigi ta saraka te mina, sabu a sogo kera fen haramunin ye. ⁸ Ni mogo o mogo ka o sogo domu, o hake be o tigi kan; sabu o saraka min dira ne ma, a ma o jate fen saninman ye. O tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na.› »

Simantige ta sariya

⁹ « ‹Ayiwa, ni aw nana ke aw ta simanw kan ye aw ta jamana ra tuma min na, aw ye foro kerefeyoro ta simanw to yi, aw kana o kan. Siman minw fana kanbari tora, walama minw benbenna, aw kana seko ka taga olugu kan tuun. ¹⁰ Ni aw be aw ta rezenmo fana bo, minw tora tigebari ye, walama minw benbenna, aw kana seko ka taga olugu tomo. Aw ye o to fagantanw ni lonanw ye; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.› »

Mogogogon kanuya ta sariya

¹¹ « ‹Aw kana sonyari ke; aw kana faninya tige, walama ka aw mogogogon janfa. ¹² Aw kana kari

gbansan faninya kan ni ne togo ye, ka ne togo cen, sabu ne le Matigi Ala ye.

¹³ « <Mogo kana a mogoɔogon toɔɔ. I kana i mogoɔogon borofen bosi a ra. I ta baaraden sara kana si i boro. ¹⁴ I kana torogberen neni. I kana fen bla fiyento ja, k'a to a ye talon a ra. I ka kan ka siran Ala ja, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

¹⁵ « <Ni i be kiti tige, i ye a tige terenninya kan. I kana jo di fagantan ma a ta fagantanya koson, i fana kana kiti diya fagama ra a ta fagamaya koson. Ni i be i mogoɔogon ta kiti tige, i ye a ke can le kan. ¹⁶ I kana yaala ka nafiya ke mogoɔow ce ra. I kana seereyajugu fo i mogoɔogon ta ko ra min be se ka ke a fagasababu ye; ne le ye Matigi Ala ye.

¹⁷ « <I kana i balema koninya i jusukun na gbansan. Ni a ka ko do le ke min man ji, i ye o fo a ja na k'a gbeyaya, janko o kana na i fana jarki ni a ye. ¹⁸ Ni mogo do ka ko do ke i ra, i kana a fo ko i be a juru sara. Ni i balema do ka ko do ke i ra min ka i dimi, i kana o ko to i yere konɔ. I ka kan ka i mogoɔogon kanu i ko i yere, sabu ne le ye Matigi Ala ye.> »

Fen minw te suguya kelen ye

¹⁹ « <Ayiwa, aw ka kan ka ne ta sariyaw sira tagama. Aw ta began minw te began suguya kelen ye, aw kana a to olugu ye jen. Siman minw fana te siman suguya kelen ye, aw kana olugu dan foro kelen konɔ. Fani minw te fani suguya kelen ye, aw kana o karan joɔon na ka o don.> »

Jonmuso maminanin ta sariya

20 « «Ni ce do ka jonmuso do mamina, k'a soro a m'a kunmabo, jonmuso matigice fana m'a labla, ni ce were nana jen ni o muso ye, o tigi ka kan ka warida do sara. Nka o man kan ka o faga, sabu jonmuso tun ma kunmabo, a tun te a yere ta ye fana. 21 O ce ye na ni sagajigi kelen ye Nagonkunben fanibon* donda ra, a ta hake koson, ka na o di Matigi Ala ma hakebo saraka ye a ta hake koson. 22 Sarakalasebaga bena a ta jurumun kafari ni o hakebo saraka ye Matigi Ala ja koru. Ce ta jurumun bena yafa a ma.» »

Yiridenw ta sariya

23 « «Ayiwa, ni aw tagara se Kanaana jamana ra tuma min na, ni aw ka yiri suguya caman turu, minw be den, aw ka kan ka o yiriw denw jate i n'a fo yiriden saninyabariw, fo san saba; fo ka taga o san saba dafa, aw man kan ka o yiridenw domu. 24 A san naaninan, o yiriw bena den minw ke, o denw be bena bla danna ne ye; aw bena nanagbe do ke o yiridenw ko ra, ka ne bonya. 25 A san loorunan le ra, aw be se ka o yiridenw domu. O cogo ra, aw ta yiriw bena den caman ke aw ye san o san. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.» »

Lagberi ni joson ta sariya

26 « «Aw kana jufasogo domu. Aw kana subagaya ke, aw kana lagberi ke. 27 Aw kana aw kun li, ka si do to aw kun cemance ra. Aw kana aw bonbosi kerefeyorow dama li. 28 Ni mogu ka sa aw fe, aw kana aw fari cici ni muru ye ko mogu sara aw fe. Aw kana aw fari jegenjegen. Ne le ye Matigi Ala ye.

29 « <Aw kana jen siri ni josɔnbagaw ye ka aw denmusow bla jatɔya ra ni o ye, ka o lebu; ni o te, jamana beɛ bɛna na ɲabɔ o jow fe, ka kojugu caya jamana kɔnɔ. 30 Ne ka Nenɛkirilon* minw fɔ aw ye, aw ka kan ka o lonw jate; aw ka kan ka bonya la ne ta batoyɔrɔ saninman kan fana. Ne le ye Matigi Ala ye.

31 « <Minw b'a fɔ ko o be kuma ni suw ye, ka lagberi ke, aw kana taga olugu fe ko aw be taga lagberi ke. Ni aw ka o ke, aw bɛna aw yeɛ lanɔɔ. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Mɔgɔkɔrɔbaw ni lonanw ta sariya

32 « <Aw ye wuri ka lɔ mɔgɔkɔrɔba kun-sigigbetigi ɲa kɔrɔ; aw ye mɔgɔkɔrɔba bonya kosebe. Aw ye siran aw ta Ala ɲa; ne le ye Matigi Ala ye.

33 « <Ni lonan dɔ ka na sigi aw ta jamana ra, aw kana a jonyamina. 34 Aw ye lonanw minako ɲa, k'a ke i n'a fɔ aw yeɛ dɔ lo. Aw ye o kanu k'a ke i n'a fɔ o ye aw dɔ le ye, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Jago ta sariya

35 «Aw kana mɔɔ tɔɲɔ jago ra. Ni aw be fiyeere ke, ni aw be fen suma, aw kana dɔ bɔ a meterɛda ra, walama a kiloda ra, walama a litirida ra. 36 Aw y'a to aw ta sumanikɛnan ye bɛn, a kiloda ye dafa; aw kana dɔ bɔ aw ta sumanikɛminanw na fana. Ne le Matigi Ala ye, aw ta Ala, min ka aw labɔ Misiran jamana ra.

37 « <Aw ye ne ta sariyaw ani ne ta cifoninw beε ke, ka tagama ka kapa ni o ye, sabu ne le ye Matigi Ala ye.> »

20

Joson ni lagberi ta kiti

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:
² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye ko: <Ni Izirayelimogow do, walama lonan minw be ni aw ye, ni o do k'a den di, k'a ke ka Moloki ta jo son, o tigi ka kan ka faga. Mogow ye jen k'a bon ni kabakuru ye k'a faga. ³ Ne bena wuri o tigi kama, k'a faran ka bo Izirayelimogow ra, sabu a k'a den do di, ka Moloki ta jo son ni a ye minke, a ka ne ta yoro saninman* le lanogo, ka ne togo saninman cen. ⁴ Ayiwa, aw jamana mogow, ni aw ka aw ja tugu o ko jogon kan, ni aw ma son k'a tigi faga, ⁵ ne yere le bena juguya a ma kosebe, ale ni a ta gba beε, ka o faran ka bo o ta jamana mogow ce ra, ani minw beε be jen ni o mogow ye, ka Moloki ta jo son.

⁶ « <Minw b'a fo ko o be kuma ni suw ye, ka lagberi ke, ni mogo o mogo ka taga olugu do fe, ne bena wuri o tigi kama kosebe, k'a faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.> »

Jen minw ma daga ce ni muso ce

⁷ « <Aw ye aw yere saninya ka ke mogo saninmanw ye, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁸ « <Aw ye jija ka ne ta sariyaw sira tagama, sabu ne le ye Matigi Ala ye, min be aw saninya.

9 « <Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga. A fagari kunko bɛna ben a yɛrɛ le kan, sabu a ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma.

10 « <Ni cɛ min ka jɛn ni a mɔgɔɲɔgɔn muso ye, o cɛ ni o muso bɛɛ ka kan ka faga.

11 « <Ni cɛ min ka jɛn ni a face muso ye, k'a face lebu, o cɛ ni o muso bɛɛ ka kan ka faga; o fagari kunko bɛna ben o yɛrɛ le kan.

12 « <Ni cɛ min ka jɛn ni a dence muso ye, o cɛ ni o muso bɛɛ ka kan ka faga, sabu o ka kopagamininba le kɛ. O fagari kunko bɛna ben o yɛrɛ le kan.

13 « <Ni cɛ fla ka jɛn i n'a fɔ cɛ bɛ jɛn ni muso ye cogo min na, o ka ko haramunin le kɛ. O ka kan ka o faga. O fagari kunko bɛna ben o yɛrɛ le kan fana.

14 « <Ni cɛ dɔ ka muso dɔ ta, ka sɔrɔ ka o muso denmuso fana ta tuun, o ye kojuguba le ye. O ka kan ka o saba bɛɛ jɛni, janko o kojugu ɲɔgɔn kana ye aw cɛ ra.

15 « <Ni cɛ min ka jɛn ni bɛgan ye, o cɛ ka kan ka faga; o ka kan ka bɛgan fana faga.

16 « <Ni muso min fana k'a yɛrɛ di bɛgan dɔ ma ka jɛn ni a ye, o ka kan ka o muso ni o bɛgan bɛɛ faga. Ni o fagara, o fagari kunko bɛna ben o yɛrɛ le kan.

17 « <Ni cɛ min k'a balemamuso ta, fakelenden, walama bakelenden, ka jɛn ni a ye, ka ɲɔgɔn lebu, o ye maroyakoba le ye. Olugu ka kan ka faran ka bɔ Izirayeli jamanadenw na o balema tɔw bɛɛ ɲa na. O cɛ jɛnna ni a balemamuso ye minke, o hake ka kan ka ben a kan.

18 « <Ni cε min ka jεn ni muso do ye ka o muso to landa ra, o fla bεε ka kan ka faran ka bo o ta jamana moƵow cε ra, sabu o ka o yeε lanogɔ jori ra, ka ne ta sariya cεn.

19 « <I man kan ka jεn ni i bamuso balemamuso ye, walama i face balemamuso, sabu i tenenmuso lo. Ni moƵo min ka o ke, o hake bena ben o tigi yeε kan.

20 « <Ni cε min ka jεn ni a benogɔcε ta muso ye, k'a benogɔcε lebu, o hake bena ben o cε ni o muso kan. O tena den sorɔ fo ka taga o sa.

21 « <Ni cε min k'a balemace muso ta, o ye ko noƵonin le ye. O tena den sorɔ, sabu o cε k'a balemace lebu.> »

Izirayelimogɔw ka kan ka saninya

22 « <Aw ye ne ta sariyaw ni ne ta cifoninw bεε ke, k'a sira tagama; ni o kera, ne be tagara ni aw ye jamana min na, o jamana tena aw foɔno.

23 Ne bena siya minw gben ka bo aw na fe, aw kana olugu ta landaw ta, sabu o siyaw ka nin kojuguw bεε le ke, fo k'a to ne ka o haramuya.

24 O le koson, ne k'a fo aw ye ko o jamana bena ke aw le ta ye. Ne bena o jamana di aw ma, nono ni li be woyo o jamana min na; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw janawoloma ka bo siya tow cε ra.

25 « <O koson sogo saninyaninw ni sogo saninyabariw, ani konɔ saninyaninw ni konɔ saninyabariw, aw ka kan ka olugu lon ka bo noƵon na, janko aw kana aw yeε lanogɔ ni o fen saninyabariw si ye; aw kana aw yeε lanogɔ ni o sogow ye, walama o konow, walama o

fɛnɲanaman minw bɛ fofɔ o kɔnɔbara kan dugu ma. Ne ka o fɛnw yira aw ra, janko aw ye a lon ko o saninyanin tɛ.

²⁶ « <Aw ye aw yɛrɛ bla danna ka saninya ne ye, sabu ne Matigi Ala, ne saninyanin lo. Ne ka aw ɲanawoloma ka bɔ siya tɔw cɛ ra, janko aw ye kɛ ne ta mɔgɔw ye.

²⁷ « <Cɛw ni muso minw b'a fɔ ko o bɛ kuma ni suw ye, ka lagbɛri kɛ, aw ka kan ka olugu faga. Aw ye o bon ni kabakuru ye ka o faga. O ta fagari kunko bɛna ben o yɛrɛ le kan.> »

21

Sariya min bɛ sarakalasebagaw kan

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Kuma sarakalasebagaw fɛ, minw ye Haruna dencɛw ye, i ye a fɔ o ye, ko ni sarakalasebaga dɔ ta mɔgɔ sara, a man kan ka gbara o su ra k'a yɛrɛ lanɔgɔ, ² fɔ ni a kɛra a yɛrɛ ta somɔgɔ dɔ ye, a bamuso, walama a facɛ, walama a ta den, walama a kɔrɔcɛ walama a dɔgɔcɛ. ³ Ni a balemamuso dɔ lo, min sunguruman lo, ni o tun bɛ ɲɔgɔn fɛ so kɔnɔ, a bɛ se ka gbara ale fana su ra k'a yɛrɛ lanɔgɔ, sabu a balemamuso ma furu.

⁴ «Sarakalasebaga ye Izirayɛlimɔgɔw ɲamɔgɔ le ye, a ta sarakalasebagaya kosɔn. O ra, a man kan k'a yɛrɛ lanɔgɔ, k'a yɛrɛ lebu.

⁵ «Sarakalasebaga man kan k'a kun yɔrɔ dɔw li, walama k'a bonbosi kɛrɛfɛyɔrɔw li, walama k'a yɛrɛ fari yɔrɔ dɔw tigɛtigɛ ni muru ye. ⁶ A ka kan ka saninya le, ka bla danna Ala ye; a man kan ka ne Ala tɔgɔ cɛn, sabu ale le bɛ siman

sarakaw jeni tasuma ra Matigi Ala ye, min ye o ta Ala ta saraka ye. O koson a ka kan ka ke mogoo saninman le ye.

⁷ «Sarakalasebaga man kan ka jatomuso furu, walama ce do ka muso min nege ka jen ni a ye, walama muso furusanin do, sabu sarakalasebaga blara danna ka saninya ka ke Matigi Ala ta le ye.

⁸ «Izirayelimogow bee ka kan ka sarakalasebagaw jate mogoo saninmanw ye, sabu olugu le be aw ta Ala ta sarakaw lase. Aw ye o jate mogoo saninmanw ye, sabu ne saninyanin lo, ne Matigi Ala min ka aw saninya.

⁹ «Ni sarakalasebaga do denmuso ka jen ni josonbagaw ye k'a yere bla jatoya ra ni o ye, k'a yere lebu, a k'a face le lebu. O ka kan k'a jeni.»

Sariya min be sarakalasebagaw kuntigi kan

¹⁰ «Ayiwa, sarakalasebaga min be a balema sarakalasebaga tow kunna, turu saninman* kera min kun na k'a saninya, ka sarakalasebagaya faniw don a ra, ale man kan k'a kunsigi jagaminin to, walama k'a ta fani faran, kojugu do koson. ¹¹ A man kan ka gbara su ra k'a yere lanogo, hali ni a face, walama ni a bamuso su lo. ¹² A man kan ka bo yoro saninman* konko ka taga sangayoro ra, janko a kana na Matigi Ala ta yoro saninman lanogo, sabu turu saninman* kera ale le kun na, k'a saninya k'a bla danna Ala ta baara kama. Ne le ye Matigi Ala ye.

¹³ «Sarakalasebagaw kuntigi ka kan ka sunguru le furu. ¹⁴ Muso ce sanin, walama muso furusanin, walama ce do ka sunguru min nege ka jen ni a ye, walama jatomuso, a man kan ka

o do furu. A ka kan ka sunguru do le furu a yeƐ ta siyamogow ra, ¹⁵ janko a denw kana ke den saninyabariw ye, ka jagami a ta siyamogow ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye, min ka a saninya.»

Sarakalasebaga ka kan ka ke mogɔ dafanin ye

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁷ «A fo Haruna ye, ko a ta durujaw ra, ko ni fiyen ka sorɔ a dence min o min fari ra, ko o man kan ka gbara ko a be a ta Ala ta saraka lase a ma. ¹⁸ Ni fiyen be mogɔ o mogɔ ra, o te se ka gbara ne ta sarakajenifen na ka saraka lase ne ma. O ra, mogɔ o mogɔ ye fiyento ye, walama senkelen, walama min pada cogo man ji, walama min sen kelen ka jan ni kelen ye, ¹⁹ walama min sen kelen, walama a boro kelen man ji, ²⁰ walama danto, walama mogɔ corokonin, walama no be mogɔ min paden kan, walama soninya be mogɔ min na, walama ni warawara b'a ra, walama mogɔ min bora ceya ra, o mogow si man kan ka saraka bo ne ye. ²¹ Sarakalasebaga Haruna ta gbamogɔ min o min, ni fiyen be a fari ra, o man kan ka gbara ko a be sarakaw jeni Matigi Ala ye; sabu fiyen be a fari ra. O ra, a daganin te a ye gbara ko a be a ta Ala ta saraka lase. ²² A tigi be se ka Ala ta saraka domu; fen minw saninyara, ani minw saninyara kosebe, a be se ka olugu domu. ²³ Nka a man kan ka gbara yoro saninman* ta boncetigefani na, walama sarakajenifen na, sabu fiyen be a fari ra. A man kan ka ne ta yoro saninmanw lanogɔ, sabu ne le Matigi Ala ye, ne le be o saninya.»

²⁴ Ayiwa, Musa ka nin kumaw le fɔ Haruna ni a dencew ye, ani Izirayelimogow beε ye.

22

Sarakalasebagaw man kan ka fen saninmanw lanogɔ

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: ² «A fɔ sarakalasebagaw ye, Haruna ni a dencew, ko Izirayelimogow be saraka minw bo ne ye, ko o ye o saraka saninmanw minako na, janko o kana ne togɔ saninman lanogɔ. Ne le ye Matigi Ala ye. ³ A fɔ o ye ko o ta duruja nataw ra, ko Izirayelimogow be saraka minw bo ne ye, ko ni sarakalasebaga min saninyabari ka gbara o fen saninmanw do ra, o tigi ka kan ka bo ne ta baara ra. Ne le ye Matigi Ala ye.

⁴ «Bana minw be mogɔ fari cen, walama damajalan, ni o do be sarakalasebaga o sarakalasebaga ra, Haruna dencew ra, o tigi man kan ka ne ta saraka saninmanw domu, fɔ ka taga a keneya. Ni sarakalasebaga min ka maga su ra, walama ni lawa be bonna min fe, o fana man kan k'a domu; ⁵ walama ni min magara fenpanaman saninyabari do ra, walama mogɔ saninyabari do ra, k'a yere lanogɔ, o fana man kan k'a domu. ⁶ Ni mogɔ min ka maga o fenw do ra, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se; a man kan ka saraka saninmanw domu. O ko, a ka kan k'a yere ko. ⁷ Ni tere benna, a be sorɔ ka saninya. O ra, a be se ka saraka saninmanw domu, sabu o domuni ye a ta le ye. ⁸ Sarakalasebaga man kan ka began jufanin domu, walama wara dato,

janko a kana a yeɛ lanɔɔ. Ne le ye Matigi Ala ye.

⁹ «Sarakalasebagaw ka kan ka ne ta koketaw beɛ sira tagama; ni o tɛ, ni o ka o ciw bla, o hakeɛ bɛna ben o kan, o be sa; sabu ne le ye Matigi Ala ye, ne le be o fɛnw saninya.»

Mɔɔɔ minw be se ka sarakasogo domu

¹⁰ «Ni sarakalasebagaw tɛ, mɔɔɔ gbansan man kan ka saraka saninmanw domu. Mɔɔɔ min ye lonan tɛmɛbaga ye sarakalasebaga ta so, walama min be baaradenya ra a ta so, olugu si man kan k'a domu. ¹¹ Nka ni sarakalasebaga ka jɔn min san, o be se k'a domu; walama jɔn min worora a ta so. Olugu be se ka sarakafen saninmanw domu. ¹² Ni sarakalasebaga denmuso dɔ furura mɔɔɔ gbansan dɔ ma, o muso man kan ka Ala ta saraka saninmanw domu. ¹³ Nka ni sarakalasebaga denmuso min cɛ sara, walama min ta cɛ k'a bla, ni den tɛ a fɛ, ni a be a face ta so i n'a fɔ a sunguruman tuma, ale be se ka saraka saninmanw domu ni a face ye. Ni a bɔra o ra, mɔɔɔ gbansan si man kan k'a domu.

¹⁴ «Ni mɔɔɔ dɔ firira ka saraka saninmanw dɔ domu, o tigi ka kan ka a jɔɔɔn sara sarakalasebaga ye, k'a songɔ taran taranyɔɔ looru, k'a taran kelen fara a kan fana.

¹⁵ «Izirayelimɔɔɔw ka sarakafen minw bɔ ka o bla danna Matigi Ala ye, sarakalasebagaw man kan k'a to mɔɔɔ gbansanw ye o fɛnw domu ka o lanɔɔ. ¹⁶ Sabu ni o k'a domu, sarakalasebagaw be jurumun le lase o mɔɔɔw ma, ka o hakeɛ ben o kan; ne le ye Matigi Ala ye, ne le be o fɛnw saninya.»

Saraka minw be se ka di Ala ma

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁸ «Kuma Haruna ni a dencew fe, ani Izirayelimogow bee, k'a fo o ye ko ni Izirayelimogow do, walama lonan minw be Izirayelimogow ce ra, ni o do b'a fe ka saraka jenita bo Matigi Ala ye, k'a ta dajuru le sara, walama ni a yere diyanya saraka lo, ¹⁹ a y'a to a ye ke began ceman ye, misi, walama saga, walama ba, fiyen kana ke a ra. Ni o kera, a ta saraka be mina. ²⁰ Fiyen be began min na, aw kana o ke saraka ye; ni o te, o saraka tena mina. ²¹ Ni mogow do b'a fe ka ninsondiya saraka bo k'a di Matigi Ala ma k'a ta dajuru dafa, walama ni a yere diyanya saraka lo, ni a kera misi ye, walama saga, walama ba, a y'a to fiyen si kana ke o began na, no kana ke a ra, janko a ta saraka ye mina. ²² Began min fiyenna, walama min sen kelen man ji, walama min fari yoro do tigera ka bo a ra, walama jori be min fari ra, walama soninya, walama warawara, aw man kan ka o do ke saraka ye. Aw man kan ka o do ke saraka ye k'a jeni sarakajenifen kan Matigi Ala ye. ²³ Misi, walama saga min sen kelen ka jan, walama min sen kelen ka surun, aw be se ka o ke aw yere diyanya saraka ye; nka a te se ka ke dajurudafa saraka ye. ²⁴ Began min kiliw cenna, walama ni a cira, walama ni a bora, walama ni a tigera, aw man kan ka o do ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma. O began jogon man kan ka ke saraka ye aw ta jamana ra. ²⁵ Ni lonan do ka o began jogon do di, aw kana son ka o mina ka o ke aw ta Ala ta saraka ye; sabu o beganw fari yoro

dow tigetigera, walama no do be o ra; o saraka te mina.»

²⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²⁷ «Ni misiden, walama sagaden, walama baden worora, o den ka kan ka to ni a ba ye ka tere wolonfla le ke. Ni a ka tere seegi soro, walama ni a temena o kan, o tuma le ra a be se ka ke saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. ²⁸ Nka aw kana began ni a den faga lon kelen na, ni a kera misi ye, walama saga, walama ba.

²⁹ «Ni aw be numanlon saraka le bo ne ye, aw y'a ke ka kapa ni a cogo ye, janko Ala ye aw ta saraka mina. ³⁰ Ni aw ka saraka bo lon min na, aw ye a sogo bee domu o lon yere le ra. Aw man kan k'a to a to ye si. Ne le ye Matigi Ala ye.

³¹ «Aw ka kan ka son ne ta sariyaw ma ka o sira tagama, sabu ne le ye Matigi Ala ye. ³² Aw kana ne togo saninman cen. Izirayelimogow bee ka kan k'a lon ko ne saninyanin lo. Ne le ye Matigi Ala ye, min be aw saninya. ³³ Ne ka aw labo Misiran jamana ra, ka ke aw ta Ala ye. Ne le ye Matigi Ala ye.»

23

Izirayelimogow ta panagbew

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:
² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye ko aw ka kan ka panagbe minw ke ka Matigi Ala bonya, o ka kan ka ke Jamalajenbaw le ye ka Matigi Ala bato. O panagbew fle nin ye.

Nenekirilon panagbe

³ «Aw ye baara ke tere wooro; a tere wolonflanan ye Nenekirilon* le ye. Mogo man kan ka baara ke o lon na. Aw ka kan ka jamalajenba ke o lon na. Aw man kan ka baara foyi ke; ni aw ka ke yoro o yoro, aw ka kan ka o lon bla a danna ka Matigi Ala bonya.»

Jonyaban panagbe ni Burufunubari panagbe

⁴ «Aw ka kan ka panagbe minw fana ke Matigi Ala ye, ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bonya, o panagbew wagatiw ye nin ye: ⁵ San karo folo, tere tan ni naani wulada fe, o bena ke Jonyaban panagbe* ye; aw ye o ke ka Matigi Ala bonya. ⁶ Karo tere tan ni looru, o bena ke Burufunubari panagbe* ye; aw be o fana ke ka Matigi Ala bonya. Aw bena burufunubari domu ka se fo tere wolonfla. ⁷ O logokun tere folo, aw be jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ⁸ Aw ye saraka jenitaw bo Matigi Ala ye ka se fo tere wolonfla. A tere wolonflanan, aw bena jamalajenba ke tuun ka Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na.»

Siman folo panagbe

⁹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁰ «A fo Izirayelimogow ye ko ne bena jamana min di aw ma, ni aw sera o jamana ra, ni aw nana aw ta simanw tige, aw ye na ni siman kansiri kelen ye sarakalasebaga fe; o ye ke aw ta siman folo tigenin ye. ¹¹ Sarakalasebaga bena o siman kansiri fifa ne na koro Nenekirilon* dugusagbe, ka o di ne ma saraka ye. Ni o kera, o saraka bena mina. ¹² O siman kansiri bena di saraka

ye ne ma lon min na, o lon kelen na, aw ka kan ka sagaden ceman kelen ke saraka jenita ye, min ka san kelen soro, ani fiyen te min na. ¹³ Aw ye mugu tentennin kilo wooro nooni turu ra, ka o fara a kan, ka o jeni, o be ke siman saraka* jenita ye, min jenina tasuma ra Matigi Ala ye, min kasa ka di. Aw ye rezenji litiri kelen ni tarance fana ke rezenji saraka ye, ka o bon a kan. ¹⁴ Mogo si man kan ka o simankura do ke buru ye k'a domu, walama k'a yiran k'a nimi, walama k'a kene nimi, fo kansiri folo ye di Matigi Ala ma folo. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe. Ni aw nana taga sigi yoro o yoro, aw ye nin sariya sira tagama.»

Logokunw ta janagbe

¹⁵ «Ayiwa, aw ka siman kansiri folo di sarakalasebaga ma Nenekirilon* min na ko a ye a fifa k'a ke saraka ye, k'a damina o Nenekirilon dugusagbe ra, aw ye logokun wolonfla dafanin jate, ¹⁶ ka taga a bla fo Nenekirilon wolonflanan dugusagbe ra; o be ke tere bilooru. Ayiwa, o lon na, aw ka kan ka siman saraka do were bo ne ye tuun. ¹⁷ Aw bena burukun fla lalaga aw ta sow kono, ka na ni o ye sarakalasebaga fe, janko sarakalasebaga ye o buruw fifa. Aw ka kan ka o buruw bee kelen kelen lalaga ni mugu tentennin kilo wooro ye, ka burufunufen ke a ra. O ye aw ta simankuraw fen folo ye; aw ye o di Matigi Ala ma saraka ye. ¹⁸ Ka fara o buruw kan, aw ye na ni sagaden ceman wolonfla ye, fiyen te minw na, ani minw ka san kelen bo, ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi fla; aw ye

o ke saraka jenita ye ka o di Matigi Ala ma. Siman saraka ni rezenji saraka* min ka kan ka bo, aw ye o fana fara a kan; o be ke saraka jenita ye, min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁹ Aw ye bakoronin kelen ke jurumunyafa saraka ye; ka sagaden fla ke ninsondiya saraka ye, minw ka san kelen soro. ²⁰ Sarakalasebaga bena o sagaden fla sarakaw fifa Matigi Ala na koro, ani simankura ta buruw, ani sagaden fla. O sarakaw be ke sarakalasebaga ta ye, sabu o blara danna Matigi Ala ye. ²¹ O lon kelen na, aw bena o panagbe ke, ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe; ni aw nana taga sigi yoro o yoro, aw ka kan ka nin sariya sira tagama.

²² «Ni aw nana ke siman tige ye aw ta jamana ra tuma min na, aw ye aw ta foro kerefeyoro ta simanw to yi, aw kana o kan; siman minw fana kanbari tora, walama minw benbenna, aw kana seko ka taga olugu kan tuun. Aw ye o to fagantanw ni lonanw ye; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

Burufiye panagbe

²³ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²⁴ «A fo Izirayelimogow ye ko san karo wolonflanan, a tere folo, o bena ke Nenekirilon* ye aw fe, ka aw hakiri jigi ne ra. Aw bena burufiye kanw bo jamana yoro bee ra o lon na, ka jamalajenba ke ka ne bato. ²⁵ Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye.»

Jurumun yafalonba panagbe

26 Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:
 27 «O karo wolonflanan tere tan, o le bena ke Jurumun yafalonba ye. Aw bena jamalajenba ke ka Matigi Ala bato, ka aw yere majigi Ala na koro, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye. 28 Aw man kan ka baara si ke o lon na, sabu Jurumun yafalonba lo. Aw ta jurumunw ka kan ka yafa o lon le ra ne na koro, ne Matigi Ala, aw ta Ala. 29 Mogo o mogo te a yere majigi o lon na, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayelimogow ce ra. 30 Ni mogo o mogo fana ka baara ke o lon na, ne bena o tigi halaki ka bo Izirayelimogow ce ra. 31 Aw man kan ka baara ke o lon na. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw bee fe, aw sigiyorow bee ra. 32 O lon bena ke Nenekirilon* le ye, i n'a fo logokun tere wolonflanan. Aw ka kan ka aw yere majigi Ala na koro. Aw ye o Nenekirilon bla danna Ala ye, k'a damina karo tere konontonnan wula fe, ka taga a bla fo a tere tannan wula fe.»

Gbatakoroŋsigi janagbe

33 Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko:
 34 «A fo Izirayelimogow ye ko o karo wolonflanan tere tan ni looru, o bena ke Gbatakoroŋsigi janagbe* ye. Aw bena o janagbe ke fo tere wolonfla ka Matigi Ala bonya. 35 A tere folo, aw bena jamalajenba ke ka Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. 36 O tere wolonfla konɔ, aw bena saraka jenitaw bo ka o di Matigi Ala ma. A tere seeginan, aw bena jamalajenba ke tuun, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye. Aw bena o jamalajenba ke Matigi Ala ye. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra.

37 «Ayiwa, panagbe minw ka kan ka ke ka Matigi Ala bonya, ani jamalajenba minw ka kan ka ke, olugu le ye nin ye. Aw ka kan ka o ke, janko ka sarakaw jeni Matigi Ala ye: saraka jenitaw, ani siman sarakaw, ani ninsondiya sarakaw, ani rezenji sarakaw. Aw ka kan ka o sarakaw beε ke ka kapa ni a cogo ye. 38 Nka o sarakaw nin te Nenekirilonw ta sarakaw ra, ani aw be deri ka saraka to minw di Ala ma kakoro, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw yere diyanya sarakaw.

39 «Ayiwa, o karo wolonflanan tere tan ni loorunan, ni aw ka aw ta jamana simanw tige, aw bena gbatakorosigi panagbe* ke tere wolonfla, ka Matigi Ala bonya. O panagbe tere folo bena ke Nenekirilon* ye, a tere seeginan fana be ke Nenekirilon ye. 40 A tere folo, aw ye yiridennuman dow tigetige, ani tamaro yiriborow, ani yiri flaburumanw, ani jidarayiri misen dow ta yiriborow. Aw ye o mina aw boro, ka to ka o fifa, ka toron ke, ka nagari Matigi Ala na koro, fo tere wolonfla. 41 San o san, aw ka kan ka o panagbe ke tere wolonfla ka Matigi Ala bonya. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe. Aw ka kan k'a ke san karo wolonflanan. 42 O tere wolonfla beε ra, aw bena ke si ye fanibonw* le kono. Izirayeli jamanadenw beε ka kan ka si fanibonw le kono o lonw na, 43 janko aw ta denw y'a lon ko ne ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra tuma min na, ko o tun be sira fanibonw le kono. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

44 Ayiwa, Izirayelimogow ka kan ka panagbe

ni a dencew ta ye. O ka kan k'a domu yoro saninman* do le ra, sabu o buru saninyanin lo kosɛɛ. Ala ka o di o ma i n'a fo saraka minw jenina tasuma ra Matigi Ala ye, o sarakaw sogo dira o ma cogo min na. Nin fana ye sariya wuribari le ye Izirayelimogow fe.»

Alatogocen ni kojugu saracogo

¹⁰ Ayiwa, Izirayelimuso do tun furura Misir-ankace do ma. Lon do, olugu dence le nana Izirayelimogow ce ra, ka na kere ke ni Izirayelice do ye. ¹¹ A ka nenini ke fo ka Ala togo cen. O k'a mina ka taga ni a ye Musa fe. A bamuso togo tun ye ko Selomiti; a bamuso face togo tun ye ko Dibiri. O tun be bo Dan ta gba le ra. ¹² O k'a mina k'a bla kaso ra, sani o ye kuma do soro ka bo Matigi Ala fe.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁴ «Aw ye bo ni Alatogocenbaga ye kene ma. Minw bee ka kumajugu men a da ra, olugu bee ye o borow la a kun na; jama bee ye a bon ni kabakuru ye fo k'a faga.»

¹⁵ Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo Izirayelimogow ye ko, ni mogo o mogo ka Ala togo cen, o hake ka kan ka bo o tigi ra; ¹⁶ o tigi ka kan ka faga. Jama bee ye a bon ni kabakuru ye k'a faga. Ni a kera lonan ye, walama dugulen, a ka kan ka faga, sabu a ka Ala togo cen.

¹⁷ «Ni mogo o mogo k'a mogoɗogon bugo k'a faga, o tigi fana ka kan ka faga.

¹⁸ «Ni mogo min ka do ta began bugo k'a faga, a ka kan k'a ɗogon di. Began janaman do le be ke ka began faganin juru sara.

19 «Ni mɔgɔ dɔ k'a mɔgɔɔgɔn mandimi, o tigi fana be mandimi a ɔgɔn ye; 20 ni min ka mɔgɔ dɔ kolo kari, o ta ka kan ka kari a ɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ na ci, o ta ka kan ka ci a ɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ nin bon, o ta ka kan ka bon a ɔgɔn ye; ni i ka no o no ke i mɔgɔɔgɔn na, o no ɔgɔn ka kan ka ke i ra fana.

21 «Ni mɔgɔ min ka dɔ ta began faga, a tigi ka kan k'a ɔgɔn di. Nka ni mɔgɔ min ka mɔgɔ faga, o tigi ka kan ka faga a ɔgɔn ye.

22 «Ayiwa, nin sariyaw sigira mɔgɔ beɛ le kama, lonan fara dugulen kan; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

23 Ayiwa, Musa ka o kuma fo Izirayelimogow ye ka ban minke, o ka Alatogocenbaga mina ka bo ni a ye kene ma, ka taga a bon ni kabakuru ye fo k'a faga. O cogo ra, Matigi Ala tun ka min fo Musa ye, Izirayelimogow k'a ke ten.

25

Nenekirisan ta sariya

1 Matigi Ala kumana Musa fe Sinayi kuru kan, k'a fo a ye ko: 2 «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko: <Ne bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, ni wagati do nana se, aw ka kan ka a to aw ta dugukolo ye nenekiri. Aw bena o ke nenekiri wagati le ye, ka Matigi Ala bonya. 3 Aw bena aw ta forow sene ka se fo san wooro, ka simanw dan a ra, ka o tige, ka aw ta rezensunw kun tigtige janko a ye den ka na, k'a rezenmo tige. 4 Nka a san wolonflanan, o bena ke dugukolo ta nenekirisan ye; aw ye nenekiri o

san na, ka Matigi Ala bonya. O san na, aw man kan ka siman dan aw ta forow ra, aw man kan ka aw ta rezensunw kun tigetige fana janko o ye den ka ja. ⁵ Hali simankise minw benbenna dugu ma simantigewagati ra, ka falen o yere ma foro kɔɔ, ni olugu ka den, aw man kan ka o siman tige, k'a lajen aw yere fe. Ni aw ta rezensunw fana tora o yere ma yi ka den minw ke, aw man kan ka o denw tige fana k'a lajen aw yere fe; sabu o san ye dugukolo ta nenekirisan le ye. ⁶ Fen minw bena falen o yere ma kongo kɔɔ, o ka kan ka labla bee le ye, ka ke bee ta baro ye: aw yerew, ani aw ta baaraden cemanw ni a musomanw, ani minw be baara ke aw fe sara ra, ani lonan temebaga minw be aw fe, ⁷ ani aw ta beganw, ani kongosogow bee. O san ta simanw be ke bee ta baro le ye.> »

Yafarisan ta sariya

⁸ « <Ayiwa, ni nenekirisan wolonfla ka teme, o be ke san wolonfla sigiyɔroma wolonfla ye; o nenekirisan wolonfla bee bena ke san binaani ni kɔɔntɔn ye. ⁹ O san binaani ni kɔɔntɔnnan karo wolonflanan tere tan, aw ye buruw fiye ka mankanba bɔ. O ye jurumun yafalonba le ye. Aw ye buru fiye ka mankanba bɔ jamana yɔɔ bee ra. ¹⁰ Aw ye san biloorunan bla danna ka Matigi Ala bonya. Aw ye mɔgɔw labla jamana kɔɔ, ka forow labla o tigiw ye; bee ye ke a yere ta ye o san na. O san bena ke yafarisan* le ye aw fe. Minw tun ka o ta dugukolow tɔɔmasigi, olugu ta dugukolow ye kɔsegi o ma; jɔnw bee ye labla, o ye sekɔ ka taga o ta somɔgɔw fe.

* **25:10** 25.10 Kitabu dɔw kɔɔ, o san tɔgɔ ye ko: Zubile.

11 O san biloorunan bena ke aw fe yafarisan le ye. Aw man kan ka siman dan. Siman minw wurira o yere ma aw ta foro konɔ, aw man kan ka o simanw kan k'a lajen aw yere fe. Ni aw ta rezensunw fana tora o yere ma yi ka den minw ke, aw man kan ka o denw tige ka o lajen aw yere fe; 12 sabu yafarisan lo; aw ka kan ka o san jate i n'a fo san saninman. Ni siman minw falenna kongo ra o yere ma, o le bena labla bee ye, ka ke bee ta baro ye. 13 O nenekirisan na, min o min tun k'a ta dugukolo tonomasigi, olugu ta dugukolo ye kosegi o ma.

14 « Ayiwa, ni aw be foro do san, walama ni aw be foro do fiyeere aw ta jamana mogɔ do ma, do man kan ka ben do kan. 15 Foro be se ka seneko da min ke tuun sani ka yafarisan do were se, aw ka kan ka o sanw le jate k'a songo fo, ka kapa ni o ye. 16 Foro be se ka seneko da min ke tuun sani ka yafarisan do were se, ni o sandaw belen ka ca, o tuma foro songo ka kan ka caya, nka ni a sanw man ca, do ka kan ka bo a songo ra; sabu siman tigeke da min bena bo foro ra, a be i n'a fo o siman le be fiyeerera. 17 Mogɔ si man kan k'a mogɔɔgɔn janfa. Aw ye siran Ala ja; ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. 18 Aw ye ne ta sariyaw, ani ne ta cifoninw bee ke, k'a sira tagama ka ja. Ni o kera, aw bena to hera ni laganfiya ra aw ta jamana konɔ. 19 Aw ta forow simanw bena ja; aw bena domuni sorɔ caman, ka to hera ni laganfiya ra aw ta jamana konɔ.

20 « Aw be se k'a fo ko aw bena mun le sorɔ k'a domu nenekirisan na, sabu aw tena dannu ke, aw tena siman tige fana. 21 Ayiwa, ne bena baraka

don aw ta san woɔrɔnan siman na, k'a caya k'a to a ye aw baro fo san saba. ²² San seeginan, aw bena aw ta simanw dan. Nka aw bena to ka san woɔrɔnan ta simanw to le domu belen, fo ka taga se san seeginan ta simankura ma.> »

Dugukolow kunmabɔri ta sariya

²³ « <Aw man kan ka aw ta dugukolo yoro si fiyeere, aw ka kan k'a tonomasigi doron le; sabu aw be jamana min na, o ye ne ta jamana le ye. Aw be i n'a fo lonan temebagaw, walama lonan minw siginin be ne ta jamana ra. ²⁴ Aw ta jamana yoro be ra, aw ka kan ka sariya do sigi min b'a to mogo ye se k'a ta foro kunmabo. ²⁵ O ra, ni fagantanya benna do kan, fo k'a jagboya k'a to a k'a ta foro yoro do tonomasigi, a balema min ye a ta somogo yereyere do ye, o ka kan ka na a balema ce ta foro kunmabo a ye. ²⁶ Ni mogo te mogo min fe, min be se k'a ta foro kunmabo, ni a yere nana se ka foro kunmabosara soro, ²⁷ sanda min tora sani yafarisan ye se, o sanda le be jate ka foro wari fo; a dakoro te tuun. Ni o kera, a ta foro be seko a ma. ²⁸ Ayiwa, ni foyi te a tigi boro k'a ta foro kunmabo, o tuma, foro tonomasigira min ma, a be to o tigi fe, fo ka taga yafarisan se. Ni yafarisan sera, forotigi ta foro be seko a ma. A tun tonomasigira min ma, ale ka kan ka sabari ka foro to a tigi ye.> »

Bonw kunmabɔri ta sariya

²⁹ « <Ni mogo min k'a ta so tonomasigi; k'a soro o so be dugu min kono, o dugu lamininin be ni kogo ye, sotigi ka kan k'a ta so kunmabo sani san kelen ye dafa. Kunmabɔri be dan o san kelen le

ma. ³⁰ Nka ni san minina ka ben k'a sorɔ a ma a ta so kunmabɔ, o tuma kunmabɔri banna. So tɔnɔmasigira min ma, a be ke ale ni a ta denw ta ye wagati beɛ. Hali ni yafarisan sera, a te bɔ o so kɔnɔ tuun.

³¹ « <Dugudennin minw ma lamini ni kogo ye, olugu ta sow tɔnɔmasigiri be ke i n'a fɔ forow ta. Olugu be se ka kunmabɔ tuma beɛ; ni yafarisan sera fana, so tɔnɔmasigira min ma, o ka kan ka so to a tigi ye.

³² « <Ayiwa, min kera Levi ta mɔgow ye, ni olugu dɔ ka o ta so tɔnɔmasigi o yere ta dugu dɔ ra, ni wagati o wagati ka ben o ma, o be se ka o so kunmabɔ. ³³ Ni Levi ta mɔgo dɔ k'a ta so dɔ tɔnɔmasigi a yere ta dugu dɔ ra, ni a ma na se k'a kunmabɔ, ni yafarisan sera, min ka so san, o tigi ka kan ka bɔ so kɔnɔ k'a to Levi ta mɔgo ye; sabu so minw be Levi ta mɔgow fe o yere ta duguw ra, Izirayeli jamana ra, o sow ye o ta le ye; a te se ka mina o ra fiyewu. ³⁴ Foro minw be Levi ta mɔgow fe, o ta duguw kere fe, mɔgo si man kan ka o forow san; sabu o ye o ta le ye wagati beɛ.> »

Fagantanw demecogo ta sariya

³⁵ « <Ayiwa, ni fagantanya benna i balema dɔ kan i kɔrɔ, fɔ ka na a ke ko a desera pewu, hali ni lonan lo walama ni temɛbaga lo, i ka kan k'a demɛ, janko a ye to aw kɔrɔ. ³⁶ Ni i ka wari juru don a ra, i kana tɔnɔ jini a ra, i kana dɔ fara fen songɔ kan; i ka kan ka siran Ala ja, k'a to i mɔgoɔɔɔɔn ye to i kɔrɔ. ³⁷ Ni i ka wari juru don mɔgo ra, i kana tɔnɔ jini a ra. Ni i ka domunifen

fiyeere a ma juru ra, i kana do fara a songo kan.
³⁸ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw labo Misiran jamana ra, ka na Kanaana jamana di aw ma, ka ke aw ta Ala ye.» »

Mogo kunmabori ta sariya

³⁹ « <Ayiwa, ni fagantanya benna i balema Izirayelimogo do kan i koru, fo ka na a ke ko a k'a yere fiyeere i ma, ko a be ke i ta jon ye, i man kan k'a jonyamina. ⁴⁰ A ka kan ka baara ke i fe i n'a fo i ta baaraden do, walama i ko i ta lonan temebaga do; a bena baara ke i fe fo ka taga yafarisan se. ⁴¹ Ni yafarisan sera, a be bo ka taga a ta so, ani a ta denw, ka taga sigi a faw ta yoro ra. ⁴² Izirayelimogow bee ye ne Matigi Ala kelen ta jonw le ye; sabu ne le ka o labo Misiran jamana ra. O koson Izirayelimogo si man kan ka fiyeere mogo ma ka ke o tigi ta jon ye. ⁴³ Aw man kan ka aw balema Izirayelimogo si jonyamina, k'a minako juguya; aw ye siran Ala na.

⁴⁴ « <Siya were mogo minw be aw ta jamana lamini na, aw be se ka aw ta joncew ni aw ta jonmusow bo o siyaw le ra. Aw be se ka olugu dow le san ka o ke aw ta joncew ni aw ta jonmusow ye. ⁴⁵ Lonan temebaga minw nana sigi aw ta jamana ra, aw be se ka olugu ta denw fana san ka o ke aw ta jonw ye, hali ni a kera ko o denw worora aw ta jamana ra le. O jon jogonw le be ke aw ta ye. ⁴⁶ O jonw bena ke aw denw fana ta cen ye, aw ko. O bena to jonya ra aw fe, fo ka taga o sa. Nka aw man kan ka aw balema Izirayelimogo do jonyamina, k'a minako juguya.

47 « ‹Ayiwa, lonan minw siginin be aw fe, walama minw nana wagati do ke aw fe, ni o do ka ke naforobatigi ye, k'a soro aw balema Izirayelimogo do kera fagantan ye a koru, fo ka na a yere fiyeere o lonan ma, walama o lonan ta mogo do ma, ko a be ke a ta jon ye, 48 a fiyeerenin ko, a be se ka kunmabo. A koruce walama a doguce do be se k'a kunmabo o jonya ra. 49 A face balemace, walama o dence, walama a ta somogo do were fana be se k'a kunmabo; walama ni se nana ke a yere ye, a yere be se k'a yere kunmabo. 50 O tuma, sanda min be o wagati ni yafarisan ce, a be o jate ni a matigice ye. A kunmabowari be jate ka kapa ni o sandaw le ye; warida min be di baaraden ma o sanda jagon konu, o warida le ka kan ka di a kunmabosara ye a matigice ma. 51 Ni o wagati ni yafarisan ce ye san caman ye, a bena wari caman le seko a matigice ma a kunmabori sara ye, ka kapa ni o sandaw ye. 52 Nka ni a wagati ni yafarisan ce ye san dama doron ye, a bena wari donin doron le seko a matigice ma, ka kapa ni o sandaw ye.

53 « ‹Ni Izirayelimogo do k'a yere fiyeere lonan ma, o lonan ka kan ka o Izirayelimogo jate i ko baaraden min be baara kera a fe san konu. Aw man kan k'a to a ye a jonyamina, k'a minako juguya. 54 Ni o Izirayelimogo ma se ka kunmabo cogo si ra, o tuma, yafarisan le ra a be ke a yere ta ye; a ni a ta denw be taga o ta so; 55 sabu Izirayelimogow ye ne Matigi Ala kelen ta jonw le ye. Ne ta jonw lo; ne le ka o labo Misiran jamana ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.› »

26

Baraka be soro Ala ta sariya sira tagama ra

¹ Matigi Ala k'a fo tuun ko: «Aw kana batofen gbansan si bato. Aw kana fen do bisigiya lalaga ni bogo ye walama nege, walama ni fen were ye k'a bato. Aw kana farakuru si ke aw ta batofen ye fana, walama ka kabakuru do jegenjegen ka lo a ja fe k'a bato. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ² Ne ka Nenekirilon minw fo aw ye, aw ka kan ka o lonw jate; aw ka kan ka bonya la ne ta batoyoro saninman kan fana. Ne le ye Matigi Ala ye.

³ «Ni aw ka ne ta sariyaw sira tagama, ka ne ta cifoninw ke, ⁴ o tuma ne bena sanji di aw ma a wagati ra, aw ta senefenw bena ja, kongoyiriw bee bena den. ⁵ Aw ta senefenw bena ja, k'a ke fo sani siman ye gbasi ka ban, o b'a soro ko rezenw fana mona; sani rezenmow ye tige ka ban, o b'a soro ko simankura dantuma sera fana. Aw bena domuni soro caman, k'a domu ka fa aw sago ma. Aw be ke hera ni laganfiya ra jamana yoro bee ra. ⁶ Ne bena hera ke jamana yoro bee ra. Aw bena la ka sunogo, mogo tena aw lasiran. Ne bena kongowaraw bee gben ka bo jamana konjo. Kere tena se aw ta jamana ma. ⁷ Aw juguw bee bena bori aw ja; aw be o gben ka o faga. ⁸ Aw ra ce looru bena aw jugu ce keme gben. Ce keme be ce waga tan gben. Aw be o gben ka o faga. ⁹ Ne bena ne hakiri to aw ra, ka den caman di aw ma, ka aw ta siya caya. Ne bena to ne ta jennogonya ra ni aw ye. ¹⁰ Sani aw ye aw ta simankorow domu ka ban, o b'a soro ko simankuraw sera. Aw bena simankorow labo bondow konjo, ka simankuraw

ladon o nɔ ra. ¹¹ Ne bɛna sigi aw cɛ ra; ne tena aw kɔninya fiyewu. ¹² Ne bɛna kɛ ni aw ye tuma bɛɛ; ne bɛ kɛ aw ta Ala ye, aw bɛ kɛ ne ta mɔgɔw ye. ¹³ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra, jɔnya ra. Ne ka jɔnya juru tige ka bɔ aw kan na, ka aw kun kɔrɔtanin labɔ Misiran.»

Danga bɛ Ala ta sariya sira tagamabariya ra

¹⁴ Matigi Ala k'a fɔ tuun ko: «Nka ni aw ma ne lamɛn, ni aw ma ne ta cifɔninw bɛɛ kɛ, ¹⁵ ni aw ma ne ta sariyaw jate, ni aw ka ne ta cifɔninw kɔninya ka ban ka o kɛ, ni aw ka ne ta jɛnɔgɔnya cɛn, ¹⁶ ne bɛna min kɛ aw ra, o flɛ nin ye: Ne bɛna cɛnri lase aw ma. Ne bɛna banajuguw bla aw ra, k'a kɛ farigban ye aw ra, ka aw padɛnw baraka dɔgɔya; dɔ le bɛna to ka bɔ aw ra lon o lon. Aw bɛna siman dan ka dɛsɛ, aw tɛ foyi sɔrɔ a ra; aw juguw le bɛna a bɛɛ domu. ¹⁷ Ne bɛna juguya aw ma kɔsɛbɛ. Aw juguw bɛna se aw ra; aw kɔninyabagaw bɛna sigi aw kunna. Siranya kɔsɔn, aw bɛna bori k'a sɔrɔ mɔgɔ yɛrɛ tɛ aw gbɛnna.

¹⁸ «Ni o tɔɔrɔw bɛɛ kɔ aw belɛn ma ne lamɛn, o tuma ne bɛna dɔ fara aw ta tɔɔrɔw kan, ka aw ta jurumunw hake bɔ aw ra fɔ sipaga wolonfla. ¹⁹ Ne bɛna aw ta yɛrɛbɔnya bɔ aw ra pewu. Sankolo bɛna ja i ko nɛgɛ, ka dugukolo ja i ko siranɛgɛ. ²⁰ Aw bɛna baara kɛ ka aw yɛrɛ sɛgɛ gbansan. Aw ta foro simanw tena ja, yiriw tena den fana.

²¹ «O bɛɛ kɔ, ni aw belɛn ka aw jusukun gbɛlɛya, ka ban ka ne lamɛn, o tuma ne bɛna dɔ fara aw ta tɔɔrɔw kan, ka aw ta jurumunw

hake bɔ aw ra fɔ sipaga wolonfla. ²² Ne bena kongowaraw su aw ra. O bena aw ta denw faga, ka aw ta beganw fana faga, fɔ ka aw ta siya dɔgɔya. Temɛbagaw bena dɔgɔya siraw kan.

²³ «Ni o tɔɔrɔw belen ma aw yeɛma, ni aw belen ka aw jusukun gbeɛya, ²⁴ ne fana bena ne jusukun gbeɛya aw kama; ne Ala, ne bena dɔ fara aw ta tɔɔrɔw kan tuun, ka aw ta jurumunw hake bɔ aw ra fɔ sipaga wolonfla. ²⁵ Ne bena kere lase aw ma; aw ka ne ta jɛnɔgɔnya cɛn minke, ne bena o hake bɔ aw ra. Ni aw ka bori ka taga dogo aw ta dugubaw kɔnɔ, ne bena banajuguw ben aw kan ka aw caman faga, ka aw mina ka aw don aw juguw boro. ²⁶ Ne bena kɔngɔba ben aw kan, fɔ muso tan bena aw bɛɛ ta domuni tobi gba kelen kan, k'a suma sumanikeminan kɔnɔ, ka dɔɔnin dɔɔnin di aw ma; a bena a domu, nka a tena kɔngɔ bɔ aw ra.

²⁷ «Ayiwa, ni o bɛɛ kɔ aw belen ma ne lamɛn, ni aw belen ka aw jusukun gbeɛya, ²⁸ ne fana bena ne jusukun gbeɛya aw kama, ka fariya aw ma, ka dɔ fara aw ta tɔɔrɔw kan, ka aw ta jurumunw hake bɔ aw ra fɔ sipaga wolonfla. ²⁹ Aw bena aw dencɛw sogo domu, ka aw denmusow sogo domu.

³⁰ «Aw ka aw ta sɔnnikɛyɔrɔ minw lɔ kongoriw kunna, ne bena o bɛɛ cici. Aw bɛ wusunan bɔ aw ta jow ye kabakuru minw kan, ne bena o bɛɛ benben. Ne bena aw yere suw firifiri aw yere ta jow suw kan. Ne bena aw kɔninya. ³¹ Ne bena aw ta dugubaw ke tomow ye, ka aw ta sɔnnikɛyɔrɔw cɛn. Aw ta saraka kasadimanw si tena diya ne ye tuun. ³² Ne bena aw ta jamana bɛɛ cɛn, fɔ

aw jugu minw bena aw ta jamana ta, olugu yeɛ bena kabakoya tuun. ³³ Ne bena kere gban aw ra, fo ka aw janjan ka taga jamana werew ra. Aw ta jamana bee bena halaki; aw ta dugubaw bee bena ke tomow ye.

³⁴ «Ni o kera, ka aw janjannin to aw juguw ta jamanaw ra, ani ka jamana lakolon to, jamana bena nenekiri. Aw tun ka kan ka jamana to a ye nenekiri san minw na, a bena nenekiri o sanw bee ra. ³⁵ Tuma min na aw tun be jamana ra, aw banna k'a to dugukolo ye nenekiri san minw na, a lakolon bena to ka nenekiri o wagatiw bee ra.

³⁶ «Aw ra minw janaman bena to o juguw ta jamana ra, ne bena siranyabana le bla olugu ra. Hali ni o ka flaburu gbansan mankan le men, o be bori. O be bori fo ka taga bo ka ben i n'a fo o be kere ra ni mogɔ do le ye, k'a soro mogɔ si te o gbenna. ³⁷ O be bori ka taga benben jogon kan, i n'a fo o be kere le ra, k'a soro mogɔ si te o ko. Aw tena se ka lo aw juguw na tuun. ³⁸ A laban, siya were mogow bena aw halaki. O ta jamanaw bena aw domu ka aw ban pewu. ³⁹ Minw janaman bena to aw ra, ne bena olugu halaki o juguw ta jamanaw ra, o ta jurumunw, ani o bemaw ta jurumunw koson.»

Ala te jina a ta layiri ko

⁴⁰ «O bee n'a ta, aw ta denw bena lo o ta terenbariyaw ra, ani o bemaw ta terenbariyaw ra, ka ne daari; o ka o jurumun minw ke ka ne hake ta, ani o ka o jusukun gbeleya ne kama cogo min na, o bena lo o bee ra. ⁴¹ O jurumunw le koson, ne fana ka ne jusukun gbeleya o kama,

ka o janjan ka taga o juguw ta jamanaw ra. Nka ni olugu nana o ta jusukungbeleya dabla, ka o yeɛ majigi, ni o ta terenbariyakow hake bora o ra, ⁴² o tuma, ne tun ka jɛnɔɔɔnya min don ni o bɛmacew ye, Yakuba, ani Isiyaka, ani Iburahima, ne bɛna ne hakiri to o jɛnɔɔɔnya ra. Ne tun ka jamana min layiri ta aw ye, ne bɛna ne hakiri to o ra fana. ⁴³ Nka o bɛna bɔ ka jamana lakolon to. O tun ka kan ka dugukolo to a ye nenɛkiri san minw na, o tuma jamana lakolon bɛna to, janko a ye nenɛkiri o wagatiw bɛɛ ra. O wagati ra fana, o ta terenbariyakow bɛɛ hake bɛna bɔ o ra, sabu o ma ne ta cifɔninw jate, o ka ne ta sariyaw cɛn. ⁴⁴ Nka o bɛɛ n'a ta, hali ka o to o juguw ta jamana ra, ne tena ban o ra, ka o kɔninya fɔ ka taga o ta siya tunu, fɔ ka taga ne ta jɛnɔɔɔnya dabla ni o ye; sabu ne le Matigi Ala ye, o ta Ala. ⁴⁵ Ne tun ka jɛnɔɔɔnya min don ni o bɛmaw ye, ka o labɔ Misiran jamana ra siya tɔw bɛɛ na na, ka kɛ o ta Ala ye, ne bɛna ne hakiri to o jɛnɔɔɔnya ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye.»

⁴⁶ Ayiwa, Matigi Ala ka sariyaw ni ciw ni kuma minw fɔ Musa ye Sinayi kuru kan, ko a ye a fɔ Izirayelimɔɔw ye, olugu le ye nin ye.

27

Dajuru min tara ni mɔɔɔ dɔ ye

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko:
² «Kuma Izirayelimɔɔw fɛ, i y'a fɔ o ye ko ni mɔɔɔ dɔ ka dajuru ta Matigi Ala fɛ, ko a bɛna mɔɔɔ dɔ le bla danna Matigi Ala ye, ayiwa, o tigi bɛ se ka wari di mɔɔɔ nɔ ra ka o dajuru dafa. ³ A

ka dajuru ta ko a be mogo min bla danna Matigi Ala ye, ni o tigi si be san mugan ni san biwooro ce, ni ce lo, a be warigbe bilooru le di a no ra, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. ⁴ Ni muso lo, o ye warigbe bisaba ye. ⁵ Ni a tigi si be san looru ni san mugan ce, ni ce lo, o ye warigbe mugan. Ni muso lo, o ye warigbe tan. ⁶ Ni a tigi si be karo kelen ni san looru ce, ni ce lo, o ye warigbe looru. Ni muso lo, o ye warigbe saba. ⁷ Ni a tigi si ye san biwooro, walama ni a temena o kan, ni ce lo, o ye warigbe tan ni looru. Ni muso lo, o ye warigbe tan.

⁸ «Ayiwa, warida min fora, ni o se te dajurutabaga ye, o tuma a ka mogo min bla danna Matigi Ala ye, a ye taga ni o ye sarakalasebaga fe. Sarakalasebaga bena a fe, ka da do yira ka kapa ni dajurutabaga ta sorota ye.»

Dajuru min tara ni began ye

⁹ «Ayiwa, ni dajuru tara ni began le ye, began min be se ka ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma, ni o began ka di Matigi Ala ma, o began be ke Matigi Ala ta le ye. ¹⁰ A man kan ka o began falen do were ra; ka cejugu do bla pumanman do no ra, walama ka pumanman do bla cejugu do no ra. Ni a ko a be a falen, o tuma o began fla bee le be ke Matigi Ala ta ye.

¹¹ «Ayiwa, ni dajuru tara ni began do ye, min te se ka ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma, dajurutabaga ka kan ka taga ni o began ye sarakalasebaga fe. ¹² Sarakalasebaga bena warida do fo, min be ben began songo ma, ka kapa ni began cogo ye. Ni a ka min fo, o le be

jate. ¹³ Ni begantigi b'a fe ka began kunmabo, a ka kan ka o warida le di. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a wari kan.»

Minw b'a fe ka o ta bon di Ala ma

¹⁴ «Ni mogo do k'a ta bon di Matigi Ala ma, ko a ye bla danna Matigi Ala ye, sarakalasebaga be o bon fle, k'a songo fo ka kapa ni bon cogo ye. Ni a ka songo min fo, o le be jate. ¹⁵ Min ka bon di, ni ale b'a fe ka bon kunmabo, sarakalasebaga ka warida min fo, a be o le di. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. O tuma bon be ke a ta ye tuun.»

Minw b'a fe ka o ta foro di Ala ma

¹⁶ «Ni mogo do ka foro do soro cen ye a faw fe, ni a ka o foro yoro do di Matigi Ala ma, siman hakeya min be se ka dan o foro ra, a songo be fo ka kapa ni o le ye. Ni siman kilo keme saba lo, foro songo be ben warigbe bilooru ma. ¹⁷ Ni a ka foro di Ala ma yafarisan le laban na, o songo min fora, o le be jate. ¹⁸ Ni a ka foro di Ala ma, k'a soro yafarisan temena ka san dama dama ke ka ban, sanda min tora sani yafarisan do were ye se, foro songo be fo ka kapa ni o sandaw le ye. O tuma, do be bo foro songo ra. ¹⁹ Ni forotigi b'a fe k'a ta foro kunmabo, a ka kan ka foro songo di. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. Ni o kera, foro be ke a ta ye tuun. ²⁰ Ni a ma foro kunmabo, ni o nana foro fiyeere mogo

wεε ma, o tuma ale tε se ka o foro kunmabɔ tuun. ²¹ Min ka foro san, ni o tigi nana foro labla yafarisan na, o foro bε ke Matigi Ala ta ye. A bε ke i n'a fɔ a k'a boro bɔ o foro kan le pewu. O foro bε ke sarakalasebagaw ta ye.

²² «Ni mɔgɔ dɔ ka foro dɔ san, ka o foro di Matigi Ala ma, k'a sɔrɔ o foro tε a yεε ta cɛn ye, ²³ sanda min tora sani yafarisan ye se, sarakalasebaga bɛna a sɔngɔ fɔ ka kɔna ni o le ye. Min ka foro di, o tigi ka kan k'a kunmabɔ o lon yεε ra. A wari bε bla danna Matigi Ala ye. ²⁴ Ni yafarisan sera, foro tun sanna min fε, min ta cɛn lo, a bε kɔsegi o tigi ma.

²⁵ «Warida bεε ka kan ka fɔ ka kɔna ni yɔrɔ saninman ta jate da le ye. O jate ra, o warigbε kelen bε bɛn garamu tan ni fla ma*.»

Fɛn minw tε se ka kunmabɔ

²⁶ «Mɔgɔ si man kan k'a ta bεgan den fɔlɔ cɛman di Matigi Ala ma; o ye Matigi Ala ta le ye ka ban, sabu den fɔlɔ o den fɔlɔ, ni cɛ lo, ni a kera misi le ye walama saga, walama ba, o ye Matigi Ala ta le ye. ²⁷ Ni a kera bεgan dɔ le ye, min tε se ka ke saraka ye, o tuma a bε warida min bɔ, o ye a kunmabɔ ni o warida ye. O kɔ, ni a k'a sɔngɔ taran taranyɔrɔ looru, taran kelen bε bɛn da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. Ni a ma kunmabɔ, o tuma a bε da min bɔ ka kɔna ni sarakalasebaga ta jate ye, aw ye a fiyeere o ra.

* **27:25** 27.25 Heburukan na, a sebera ko: sikele ye gera mugan. Sikele ye garamu tan ni fla ye, gera ye garamu tarance ye.

28 «Ni mōgō k'a boro bō a ta borofen min o min kan pewu, k'a di Matigi Ala ma, ni a kera mōgō le ye o, walama began o, walama a ka foro min sōrō cēn ye o, o fen tē se ka fiyeere tuun, a fana tē se ka kunmabō tuun. Ni mōgō k'a boro bō fen o fen le kan pewu, k'a di Ala ma, o fen bē kē fen saninyaninba le ye, k'a bla a danna Matigi Ala ye.

29 «Ni boro bōra mōgō o mōgō fana kan pewu, ko a ye halaki, o tigi fana tē se ka kunmabō; a ka kan ka faga le†.»

Yaga bōcogo

30 «Yaga bē ye Matigi ta le ye; ni a kera siman le ye, walama yiriden, Matigi ta lo. Fen dō lo min blara danna Matigi Ala ye. 31 Ni mōgō dō b'a fē k'a ta yaga kunmabō, a ka kan k'a sōngō di. O kō, ni a ka o sōngō taran taranyōrō looru, taran kelen bē ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. 32 Yaga o yaga, ni misi lo, walama saga, walama ba, den tan o den tan, aw ka kan ka kelen bō ka o bla danna Matigi Ala le ye. 33 Bēgantigi man kan k'a ta beganw woloma k'a yaga di. Ni cējugu lo, walama ni cēnuman lo, ni yaga ka ben min ma, a ye o le di. A man kan ka dō falen dō ra. Ni a ko a bē a falen, o tuma began fla bē le bē kē Matigi Ala ta ye. O fla si tē se ka kunmabō fana.»

34 Ayiwa, Matigi Ala ka sariya minw fō Musa ye Sinayi kuru kan, ko a ye o fō Izirayelimōgōw ye, o sariyaw le ye nin ye.

† 27:29 27.29 O kōrō ye ko o tigi ka kojugu minw kē, a bē faga o le kosōn.

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8